

Новини ▶ 6
Искаме 10 млн.
EUR от Гърция
заради блокадите

Премиерът Бойко Борисов прати официално писмо до председателя на ЕК Жозе Барозу

Интервю ▶ 19

Жилищното
кредитиране
ще е приоритет

▶ Йоанис Китиксис,
Пощенска банка

Инвеститор ▶ 12
Mortal Kombat
за трона на
борсата

Управляващи дружества и емитенти на акции поискваха място в борда на борсата

Дискусия ▶ 13
Сребърният фонд
да не се управлява
от държавата

Правителството не трябва да увеличава преките данъци у нас по никакъв начин, казва Николай Василев, бивш министър на икономиката

News in English ▶ 11

цена 1.50 лева

pari.bg
Пари

Сряда

20 януари 2010, брой 12 (4823)

USD/BGN: 1.36972

▲ +0.63%

Българска народна банка

EUR/USD: 1.42790

▼ -0.63%

Българска народна банка

Sofix: 433.52

▼ -0.04%

Българска фондова борса

BG40: 116.87

▲ +0.65%

Българска фондова борса

ОПЕРАЦИЯ НАГЛИТЕ И В ЕНЕРГЕТИКАТА

Българската индустрия е съсипана от кражбите на енергийните монополисти, които със съгласието на политиците пълнеха не само бюджета, а и партийните каси, твърди Пламен Бонев, председател на надзорния съвет на Радомир Метал Индъстрийз ▶ 8-9

Коментар ▶ 2
Транспортният
бранш, се моли
за "криза"

Превозвачите нямат смелостта да обявят колко фирми реално са фалирали заради кризата, далеч преди върху компаниите да се стоварят бедите заради блокадата на гръцките фермери

Тема на деня ▶ 4-5
Външната
търговия потъна
в блатото

Губим 400 млн. EUR, за да изнасяме в ЕС, каза Веселин Илиев от БСК

Новини ▶ 7
Цената на тока
може да
не се увеличава

Разглеждаме заявление на ТЕЦ Марица-изток 2 ЕАД за намаляване с 6-7% на цената на изкупуваната от тях електроенергия, твърди Ангел Семерджиев

Свят ▶ 10
Швеция иска
нов банков
данък в Европа

И в Европа да се въведе банков данък, предложи шведският финансов министър Андерс Борг. Така европейските страни ще си помогнат на бюджетите

Печеливш
Славомир Скъжипек

Полската централна банка, която се ръководи от Славомир Скъжипек, ще е единствената монетарна институция в Европа, която ще повиши основния лихвен процент през тази година, прогнозира от Goldman Sachs. Очаква се лихвата да се качи от 3.5 до 4% през втората половина на 2010 г. Полша заедно с Чехия ще отчетат ръст на икономиките си въпреки кризата и рецесията в останалите страни.

Губещ
Харука Нишимацу

Най-големият азиатски авиопревозвач Japan Airlines обяви фалит и подаде документи за защита от кредитори. Дълговете на компанията възлизат на 10 млрд. GBP. Сегашният главен изпълнителен директор на компанията Харука Нишимацу най-вероятно ще бъде сменен, тъй като японското правителство планира да назначи нов мениджмънт на авиопревозвача.

Мнения

► **Докато МВР и прокуратура обсъждат** как да се следи информацията в интернет, всеки престъпник може да получи всички данни за фирмата ви само с едно кликане на мишката в Търговския регистър. Иначе там продължават да ти прибират по 50 лв. за подаден отчет.

Кирил

► **Има една добра новина!** Явно след публикациите във вестника ви Агенцията по вписванията се усети, че така не се правят нещата, и сега вече няма достъп до корпоративните досиета. Ако искате да проверите данните на някоя фирма, излиза, че този прозорец (на сайта на агенцията) не се отваря. Честито!

Симона Генчева

Коментар

► **Българските магистрали скоро ще се напълнят с албански и румънски тирове**

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

Транспортният бранш се моли за “криза”

Тези дни отново стана актуален въпросът дали да се обяви криза на транспортния пазар или не, или накратко казано, дали да се спре достъпът до пазара на нови играчи през следващите шест месеца. Очакваните загуби от десетки милиони евро на автомобилните компании, които извършват международни товарни превози, заради блокадата на границата с Гърция, предизвикаха тяхната реакция да поставят ребром въпроса на властта.

От една страна, ясно е защо точно сега превозвачите отново искат да бъде спряна достъпът на нови играчи до транспортния пазар. Много гръцки и турски фирми навлязоха у нас, получиха лицензи на далеч по-ниски цени, отколкото в съседните държави и вече успешно конкурират българските компании. Според нашите превозвачи очаква се и фирми от Македония и Албания също да поискат достъп до пазара на товарни превози у нас. Това съвсем ще задълбочи проблемите пред българските

Илиана Тончева
itoncheva@pari.bg

” Само цялостно обединение на автомобилния бранш ще позволи фирмите да отстояват истински своите интереси

автомобилни фирми, прогнозира от бранша.

От друга страна обаче, самият бранш или по-скоро част от него няма смелостта да обяви колко фирми реално са фалирали заради кризата, далеч преди върху компаниите да се стоварят бедите заради блокадата на гръцките фермери. България не може да обяви криза на транспортния пазар, ако не е представила в Брюксел колко фирми са фалирали. Това е условие, което изисква от нас Европейската комисия, за да разреши да бъде спряна достъпът на нови играчи до пазара. Така сами се лишаваме от възможността да използваме механизмите в общността, за да решим важни проблеми.

Много по-голяма полза за целия автомобилен бранш ще има, ако дадена фирма, изправена пред фалит, наистина го обяви официално, замрази дейността си, вместо да бъде източена и по този начин ликвидирана. Ако докажем пред Брюксел, че у нас има реална

криза и компании, които не може да продължат своята дейност, това ще позволи на останалите превозвачи да поемат глътка въздух, а ЕК да намери механизми и дори да отпусне финансова помощ за сектора.

Големите в сектора разбират този проблем, но браншът не е единен и трудно може да постигне съгласие по някои важни за автомобилните компании въпроси. Имаше различни идеи за обединение на браншовите организации като създаването на конфедерация на сдруженията в автомобилния транспорт например, но нито една от тях не се реализира. Една транспортна камара, която ще действа като малък парламент, би решила голяма част от проблемите, смята председателят на комисията по транспорт, информационни технологии и съобщения в парламента Иван Вълков. Автомобилните компании нямат друг път, за да отстояват своите интереси, освен да се обединят, коментира Вълков.

pari.bg Топ 3

1 Румяна Желева се отказа от поста еврокомисар и външен министър. Борисов прие обаче само оставката от ЕК, засега тя остава във външно министерство.

2 Фирмите остават без защита. Две години след старта на Търговския регистър той все още е добър източник на конфиденциална корпоративна информация.

3 Общините ще отговарят за плажовите и незаконните сгради, стана ясно след първото заседание на Съвета по децентрализация към министър Плевнелиев.

Пари
НАЦИОНАЛЕН БИЗНЕСВЕКДЕННИК
WWW.PARI.BG
УЛ. КНЯЗ БОРИС I №161
София 1202
e-mail: office@pari.bg;
информация: 4395800
Издава
Бизнес Медиа Груп АД,
част от Bonnier Business Press

ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР
Лиляна АПОСТОЛОВА
4395802;
e-mail lapostolova@pari.bg
ГЛАВЕН РЕДАКТОР
Стефан НЕДЕЛЧЕВ
4395802;
e-mail snedelchev@pari.bg
МЕНИДЖЪР РЕКЛАМА
Станислава АТАНАСОВА
4395851;
e-mail satanasova@pari.bg

РЕДАКЦИОНЕН ЕКИП
1 зам. главен редактор
Георги АНДРЕЕВ - 4395825
Зам. главен редактор
Мария ВЕРОМИРОВА - 4395865
Нюз редактор
Димитър ДЖЕНЕВ - 4395846
Отговорен редактор
Евгени ГАВРИЛОВ - 4395845
ИНВЕСТИТОР
Мирослав ИВАНОВ - 4395867
МЕЖДУНАРОДНИ ПАЗАРИ
Билиана ВАЧЕВА - 4395866

БИЗНЕС
Мила КИСЬОВА - 4395863
МОЯТ БИЗНЕС
Светлана ЖЕЛЕВА - 4395871
НЕДВИЖИМИ ИМОТИ
Красимира ЯНЕВА - 4395863
УИКЕНД
Боряна НИКОЛАЕВА - 4395857
ФОТОРЕДАКТОР
Марина АНГЕЛОВА - 4395879
ДОКУМЕНТАЦИЯ - 4395884
РЕКЛАМА - 4395872, 4395891,
факс 4395826

КОРЕСПОНДЕНТИ
Бургас
Евгения ДЖОРДЖЕВА - 0884 987 487
Велико Търново
Мелико ГУГОВА - 062/67 76 54
Плевен
Ангел АТАНАСОВ - 0887 810 542
Пловдив
Михаил ВАНЧЕВ - 0889 623 679
Русе
Румен НИКОЛАЕВ - 0888 748 218

Стара Загора
Сашка ПАНАЙОТОВА - 0883 342 119
Добрич
Мария ДОБРЕВА - 0888 148 060
АБОНАМЕНТ И РАЗПРОСТРАНЕНИЕ
Дарина ДИМОВА - 439 5840
СЧЕТОВОДСТВО - 4395815
ПЕЧАТ: Печатница София ЕООД
ISSN 0861-5608

Цитат

” Кристилина Георгиева има несравнимо по-голям опит и ще се отнесе сериозно, за да няма изненади. Досието ѝ е свършено чисто

► **Иван Костов**, съпредседател на Синята коалиция

Число на деня

17

► процента са фалиралите частни фирми у нас и в Румъния, сочи проучване на Световната банка. Най-сериозният проблем на компаниите са свитите продажби и намалелото търсене

Коментар

Кой носи вина за политическото самоубийство

Ако подобно разследване беше направено за всичките 27 комисари, можеше нещата да са други. Но аз не искам това, нямам нужда от трупове. Признанието е на лидера на групата на Европейската народна партия Жозеф Дол, който твърдо подкрепяше българския кандидат Румяна Желева за поста еврокомисар по бедствията и авариите. Факт е обаче, че драмата се случи точно с нашия кандидат, а не с някой друг.

Защо се стигна дотук? Кое натежа повече за краха на българската кандидатура - съмненията, че Желева е спазила законите и се е оттеглила от всякак-

Мила Кисьова
mkisiova@pari.bg

” Ако съвестта на Желева е чиста, че документите ѝ са напълно изрядни, защо не отстояваше позицията си докрай

во участие в частни фирми още преди две години, когато бе избрана за евродепутат, или съмненията около компетентността ѝ за въпросния пост? На този въпрос може би няма да получим отговор, защото часове преди Еврокомисията най-после да обяви решението си, Желева оттегли кандидатурата си за еврокомисар, а също и подаде оставка като министър на външните работи на България.

Ако съвестта ѝ е чиста, че документите ѝ са напълно изрядни, и ако имаше самочувствието на наистина подготвен и добре представил се кандидат за еврокомисар, защо

не отстояваше позицията си докрай? С оттеглянето си тя единствено улесни Барозу при вземането на тежкото решение. А съмненията около нея остават неразсети.

Другият въпрос е кой носи вина за политическото самоубийство на Желева? Дали е единствено самата тя? Можеше ли Желева сама да прецени има ли капацитета да поеме този пост? Или в ГЕРБ посочването на този онзи от лидера е достатъчен аргумент за безспорни качества? Създава се впечатлението, че немалко хора в сегашната власт вярват абсолютно безрезервно, че Бойко Борисов е в състояние да

реши всички проблеми. И че винаги взема правилните решения. А това притъпява усещането за реалност.

Бойко Борисов обаче не е единственият политически лидер, който сам създава политиките около себе си. Примери много - Иван Костов, Симеон Сакскобургготски, Ахмед Доган... Проблемът е, че протежещата им вярват, че може да погазват закони и това да им се размине. Около казуса Желева правният отдел на правосъдното министерство излезе със становище, че всичко около нейната декларация е точно. Само че у нас, пък и в Европа,

както стана ясно, много не се вярва на българските институции. Затова и толкова се чакаше оценката на Брюксел.

Разбира се, за кашата голяма заслуга имат и част от българските евродепутати, които с кампанията си срещу нея на практика работиха срещу националните интереси. По този повод вече бе припомнен вицът защо край българския казан в ада няма дяволи. В тази връзка ми е интересно, ако се направи разследване за конфликт на интереси при нашите депутати, министри и зам.-министри, какво лице се окаже.

(Не)очакваната оставка на Румяна Желева

Новият български кандидат за еврокомисар е Кристилина Георгиева

Дълго (не)очакваната развръзка около съдбата на Румяна Желева най-накрая вече е факт. Тя няма да е българският еврокомисар. Вчера Желева подаде оставка, като официално се оттегли от поста както на еврокомисар, така и на външен министър. Новият български кандидат за еврокомисар ще е Кристилина Георгиева. Тя е вице-прези-

дент на Световната банка и икономически съветник на Борисов.

Коментар

По-късно през деня обаче стана ясно, че премиерът не е приел оставката на Желева от поста външен министър. Борисов лаконично коментира, че не желае България да става ябълката на раздора в Европа. До два дни ще представя новата кандидатура на Жозе Мануел Барозу, уточни той. Борисов обаче не потвърди, че това е Кристилина Георгиева.

Реакции

Оставката на Румяна Желева бе неизбежна и предсказуема след такова слабо представяне, коментира лидерът на групата на социалистите и демократите в Европейската партия Мартин Шулц. Решението ѝ бе най-добрият вариант за изход за всички, включително за самата нея, допълни Шулц. По думите му неговата група ще направи всичко възможно, за да ускори изслушването на новия български кандидат, което е насрочено за 3 февруари.

Биляна Вачева

Визитка

Коя е Кристилина Георгиева

► Кристилина Георгиева е сивият кардинал в кабинета „Борисов“. Името ѝ дори се спрягаше и за премиерския пост, а преди това се коментираше, че Георгиева може да е новият финансов министър на България.

► По образование тя е макроикономист и бивш преподавател в УНСС. От 1993 г. работи в Световната банка. Минава през различни позиции - ръководила е отдела за околна среда, по-късно става директор на банката за Руската федерация, а от 2008 г. е вице-президент.

► Новият кандидат за еврокомисар Кристилина Георгиева

Нов дом сега с Банка ДСК!

ОТ
7,79%*

в евро

Вземете жилищен или ипотечен кредит с отстъпка от лихвения процент!

* 7,79% при превод на работна заплата по разплащателна сметка в Банка ДСК и включване в програма „ДСК Уют“.

Пример: ГПР 8,66% за кредит от 40 000 евро със срок 30 години и лихва 7,79%

www.dskbank.bg · Call center: 0700 10 375,
както и във всички поделения на Банка ДСК

Жилищни и ипотечни кредити

банка ДСК
Доверие е взаимно

И външната търговия

България изнася предимно стоки с ниска добавена стойност

Външната търговия се оказва един от секторите, най-силно засегнат от финансовата криза. Според официалната статистика за периода януари - ноември 2009 г. износът е намалал с 24.3% на годишна база до 10.803 млрд. EUR, а свиването на вноса е 34.6% до 14.530 млрд. EUR.

За 2009 г. спадът във вноса е по-голям в сравнение с намалението на износа, каза Веселин Илиев, главен директор Международно икономическо сътрудничество при БСК. Според него намалението на търговския дефицит на пръв поглед е силно положителна новина, но тя има своите негативи. Проблемът е, че са намалели крайното потребление и най-вече инвестициите.

Преход

Ударът щеше да е омокотен, ако си бяхме подредили двора във външната търговия през изминалите 20 години преход, твърдят експертите. Проблемите започват още преди 20-25 години, тъй като не си реструктурирахме стопанството, икономиката, базирана на знанието, останала само някакъв лозунг, далеч, далеч от реалността, твърди Веселин Илиев.

Причини

Българският износ в голямата си част е на продукти с ниска добавена стойност и с нисък иновативен потенциал. Затова икономиката ни е много по-чувствителна към колебания в цените на световните пазари на основни материали и ресурси. Според Илиев голяма част от спада в българския износ се дължи на по-ниските цени на металите. Вероятно със спирането на Кремиковци се регистрира спад в износа на черни метали, но други български производители на черни метали започнаха да изнасят. Освен това вече има и леко покачване на цените на черните метали.

От края на миналата година имаше двойно негативно натрупване при търговията с метали - веднъж спад в обемите на износа и втори път - спад в цените на единица тон метал. Сега има известно стабилизиране и дори възстановяване на

Гаял Кларк
gclark@pari.bg

цените на металите. Това обаче са продукти с ниска добавена стойност.

Съотношението

Продуктите с добавена стойност, които изнасяме, са само около 14-16% от общия износ. В стоките с ниска добавена стойност водеща стока са горивата. България няма кой знае какви природни ресурси и не е много приемливо един Нефтохим да бъде лидер в нашата експортна листа, каза Веселин Илиев.

Според Илиев продуктите, където страната ни е водеща, също са с ниска добавена стойност. Единият продукт е нерафинираната мед. Там даже технологиите е такава, че златото се извлича извън страната, подчерта Веселин Илиев.

България е световен лидер по износ на временно консервирани черешки. Те се използват основно в сладкарската промишленост, кетъринга, за украсяване на торти по супермаркети. При тях обаче се получава парадокс. Черешите са български, но липсва техниката за опаковане. Те се изнасят в бидони и след това пристигат на българския пазар опаковани като чужда и съответно по-скъпа стока. Вносът е най-вече от Германия и Австрия. При патешките продукти страната ни също е на едно от челните места. Същото е и по износ на кориандър. Най-странното е, че основният ни пазар за кориандър е Индия, който е първият и най-голям производител в света. Износът на етерични масла от лавандула също е силно застъпен.

От продуктите с по-висока добавена стойност България изнася изделия на електрониката с приложение в комуникации с някои

компютърни технологии, сензори за автомобилната промишленост, радары, продукти, свързани с военната промишленост. Износът на лекарства бележи ръст през третото тримесечие на 2009 г. спрямо предишното тримесечие.

Пазари

Италия, която преди двестри години беше първият ни водещ експортен пазар, сега вече е на пето място. Румъния излезе на четвърто място, Турция е доста напред - в отделни тримесечия на първо, в други - на второ място. Силни наши пазари са Гърция и Германия, твърдят от БСК. Фокусирани сме се върху страните от ЕС и Турция, която обаче е в митнически съюз с Евросъюза. Не обръщаме достатъчно влияние на традиционни за България пазари като Русия и Украйна, задкавказките републики, Централна Азия, арабски страни, категорични са експертите. Почти никакви позиции вече нямаме в Африка с много малки изключения. Друг парадокс е, че преди 20 години изнасяхме агнешко месо за арабския свят, а сега износът ни е за Италия, Хърватия и Гърция, оттам отива за Франция и впоследствие се изнася за арабските страни. Вярно, че либералната търговия е за това, за да се търсят ниши, но не мисля, че ние си използваме възможностите, е мнението на Веселин Илиев.

Изсветляване

Във всички случаи можем да се надяваме на едно осветляване на икономиката, ако приемем, че сега сме на дъното на сивото, твърди Илиев. Според него постепенното осветляване ще дойде в резултат на мерките, които се вземат. В социалната сфера ще има повече законни трудови договори, вносът и износът ще се отчетат реално, чисто. Сега България отчита много голям износ на цигари за Турция и Того, а пък тези страни не отчетат внос на цигари от България. Какво се случва с тези цигари, не е ясно.

2010 г. ще е трудна за индустрията

Спадът в нашия сектор при износа на електрически и електронни продукти, които са продукти с добавена стойност, е 50% през 2009 г. Поръчките намаляха наполовина. Този спад се дължи на кризата, защото кризата не е само финансова, тя е обща икономическа.

Румен Атанасов,
президент на Българската
асоциация на електротехниката
и електрониката

Предприятията имат технологично оборудване, което не е подходящо да произвежда високотехнологични продукти

кризата и ще тръгнем нагоре. Вярно е, че имаме положителни сигнали. Наши предприятия получиха поръчки в последните един два месеца. Но няма гаранция, че това е устойчив тренд, може просто да е някаква флукутация. През 2009 г. всички фирми използват натрупани ресурси.

Най-опасното на тази криза е, че предприятията, очаквайки края й, посягат на неприкосновените запаси, посягат на активите си. Изхвърлят баластрата, за да се задържат във въздуха, и това ги декапитализира. И губят квалифициран персонал. Така че аз очаквам 2010 г. да бъде много трудна за българската индустрия.

Спадът се отразява на предприятията така, че някои вървят към ликвидация. Те имат технологично оборудване, което не е ефективно да произвежда високотехнологични продукти. Например предприятието Елма Троян, което произвежда електромотори, върви към ликвидация. Аз не споделям оптимизма, че второто тримесечие ние ще достигнем дъното на

► ИЗНОС И ВНОС С ТРЕТИ СТРАНИ ПО СЕКТОРИ ЗА ЯНУАРИ - ОКТОМВРИ 2008 И 2009* ГОДИНА в млн. лв.

Сектори	Износ - FOB			Внос - CIF		
	2008	2009	2009/2008 %	2008	2009	2009/2008 %
ОБЩО	10415,1	6650,5	63,9	18628,0	10854,4	58,3
Храни и живи животни	842,6	448,7	53,3	514,4	534,2	103,8
Безалкохолни и алкохолни напитки и тютюн	235,4	236,6	100,5	88,9	118,3	133,1
Необработени (сурови) материали, негодни за консумация (изкл. горивата)	919,5	564,9	61,4	2169,5	1210,2	55,8
Минерални горива, масла и подобни продукти	3262,2	1642,5	50,3	8278,9	4676,0	56,5
Мазнини, масла и восъци от животински и растителен произход	56,5	38,1	67,4	50,0	37,8	75,6
Химични вещества и продукти	1150,8	873,4	75,9	739,4	618,0	83,6
Артикули, класифицирани главно според вида на материала	1930,4	1419,2	73,5	3550,3	1585,4	44,7
Машини, оборудване и превозни средства	1386,8	924,5	66,7	2458,6	1531,2	62,3
Разнообразни готови продукти, н.д.	617,2	487,1	78,9	761,7	535,2	70,3
Стоки и сделки, н.д.	13,7	15,5	113,1	16,3	8,1	49,7

Я затъна в блазотото

50

▶ процента е спадът в износа на електротехника и електроника

24.3

▶ процента е годишното намаление на износа ни

▶ България е един от основните износители на ток в региона

Трябва да има агенция за надзор на пазара на храните

Нов европейски регламент иска усъвършенстване на системата ни

Трябва да се създаде агенция за надзор на пазара на храните, става ясно от становище на комитета по търговска политика на БСК. Тя ще разчита на акредитирани и признати в ЕС органи за оценяване на съответствието.

Създаването ѝ ще е с цел да бъде усъвършенствана българската система за надзор на пазара. Агенцията ще е в интерес на българските потребители и производители. Необходимо е да има такъв национален орган заради задължителните изисквания за безопасност и обявяваните доброволни качествени показатели. На 1 януари тази година влезе в сила новият европейски регламент за определяне на изискванията за акредитация и надзор на пазара.

Двата български органа - Изпълнителна агенция Българска служба по акредитация (ИА БСА) и Българският съвет за доброволна акредитация и упълномощаване (БСДАУ), са натрупали значителен опит, но не отговарят на изискванията на този регламент.

Противоречие

България чрез ИА БСА отговаря само на две области, и то от нерегулираната или доброволната област, а не от регулираната - задължителната област. Това противоречи на националния интерес и конкурентоспособността на българската икономика. Други страни от ЕС с подобни структури, като Германия, Италия, вече са създали своите национални органи, казва Борислав Георгиев, зам.-председател на комитета по търговска политика на БСК.

До декември 2009 г. обаче такава агенция не беше създадена. Това поражда

риск при първи сигнал от външен конкурент да бъдат дискредитирани акредитациите на ИА БСА. Тогава България ще бъде задължена да ползва чужд акредитиращ орган. Последствията ще бъдат негативни, като например отпадане на досегашни нотификации на органи за оценяване на безопасност; спиране на бъдещите български нотификации; а за безопасността и качеството на храните ще трябва да се търсят външни контролни органи, предупреждават експерти.

Проект

На 6 януари Министерският съвет прие проект за закон с идея да се направи промяна в системата заради влезлия в сила нов европейски регламент. Проектът обаче предвижда само разширяване на функциите на старата агенция и увеличаване на администрацията, а не нов орган.

Галия Кларк

Спадът в текстила е над 20%

Кризата в бранша се задълбочава. Спадът е над 20%, което доведе до свиване на производството и освобождаване на персонал.

Катализиращ фактор за задълбочаване на кризата у нас бе и фалитът на Квеле, защото тази фирма осигуряваше значителен обем поръчки.

Александър Александров, председател на СД на Развитие Индустрия холдинг

„Основният проблем е намалялото потребителско търсене

Заради спада на поръчките средно за трите текстилни предприятия от нашата структура спадът на производството е около 15%. Те изнасят дрехи за Франция, Германия, Финландия и Испания.

Основният проблем пред външната търговия на страната в момента е намаляване на потребителското търсене на традиционните пазари.

Интервю Веселин Илиев, главен директор Международно икономическо сътрудничество при БСК

Губим 400 млн. EUR годишно, за да изнасяме в ЕС

Нашите производственици не умеят да търгуват

▶ **Господин Илиев, има ли вина българският търговец за ситуацията, в която се намира износът?**

- Добрите български търговци с опит в началото на прехода си направиха собствени фирми, натрупаха ресурс и сега не оперират в България. Част от чуждестранните инвестиции у нас са капитални на тези търговци, изнесени извън страната ни в други държави. Производствените предприятия останаха без външнотърговски капацитет и до ден днешен имаме отлични производственици, но

умеят да търгуват, не могат да правят маркетинг. Затова голяма част от българските производства не само в облекла и текстил са в една или друга форма на ишлеме. Чакаме някой да ни каже - направи ни такава и такава химикалка, това да пише на нея. Разбира се, тука има и липса на езикови умения. Само с български език не може да се изнася. Освен това проблем е, че все повече страдаме от т.нар. тарифни ограничения за сертификацията на продуктите. Не развихме наша национална система за оценка на съответствието. По различни оценки губим годишно от 200 до 400 млн. EUR за заплащане на чуждестранни консултантски

услуги, които да сертифицират наша продукция, за да се продава тя в ЕС. Толкова струва на българските износители да продават стоките си в Евросъюза.

▶ **Какви са тенденциите при различните сектори на износа ни?**

- Някои от секторите, които бяха най-пострадали по време на кризата, като машиностроене, туризъм, производството на строителни продукти, сега ще отбележат по-голям ръст. Най-вече очаквам растеж на износа на машиностроителна продукция. Фармацията се представя доста добре. Стабилни позиции има хранително-вкусовата и питейната индустрия.

Цигарите бележат съществен ръст в износа. Износът на български цигари обаче не е такъв, какъвто беше по-рано. Ръстът им сега не може съществено да повлияе върху търговското салдо.

Покачването на цените на суровини, които България изнася, би повлияло повече на общата картина заедно с много лекото нарастване на търсенето. Това покачване на цените на суровините, които изнасяме, ще се отрази в по-големи обеми, но при количеството няма да има съществена промяна. В някои отделни позиции България регистрира голям ръст на износа в стойност, а фактически в натура е намалял!

Галия Кларк

СНИМКА БОБИ ТОШЕВ

Искаме 10 млн. EUR от Гърция заради блокадите

Премиерът сезира Брюксел за нарушаване на европейския договор

Премиерът Бойко Борисов изпрати официално писмо до председателя на Европейската комисия Жозе Барозу заради това, че Гърция нарушава клаузи 30 и 36 от договора за създаването на Европейската общност, като блокира три от граничните пунктове с България. От тези действия икономиката на страната ни понася тежки щети, се казва в писмото. Премиерът е разговарял и по телефона с председателя на ЕК и очаква неговата намеса, за да бъдат освободени нашите гранични пунктове.

Компенсации

България ще поиска 10 млн. EUR компенсации от южната ни съседка заради блокадите по границата. Загубите за българския бизнес само през първите седем дни от стачката на гръцките фермери през януари м.г. са били толкова, затова сега ще настояваме за компенсации от 10 млн. EUR, се

казва още в писмото на премиера до Барозу. Преди ден България е изпратила и нота до правителството на южната ни съседка.

Гърция е длъжна да вземе незабавни мерки, за да гарантира трафика през ГКПП с нашата страна, коментира Бойко Борисов. Според него за съжаление гръцкото правителство не е успяло да възстанови в кратки срокове свободното движение на стоки и хора през тази външна граница на ЕС. В момента се нарушават търговски отношения и договори между различни фирми, което е недопустимо, се казва още в писмото до Брюксел.

Коридор

Транспортното министерство също изпрати преди дни чрез Министерството на външните работи нота до южната ни съседка, в която настоя гръцките власти да осигурят коридор за преминаване на българ-

► Премиерът Бойко Борисов заема твърда позиция спрямо Гърция да освободи незабавно граничните пунктове с България

СНИМКА МАРИНА АНГЕЛОВА

ските превозвачи. До късно вчера обаче още нямаше официален отговор от Гърция на това искане. Бяха отворени два от блокираните три гранични пункта, но основният, през който преминават повечето от нашите транспортни компании - Кулата - Промахон, остана затворен. От затварянето

на границата губят и гръцките фирми и превозвачи, коментира за в. Пари председателят на комисията по транспорт, информационни технологии и съобщения Иван Вълков. Според него около 25-30% от тежкото-товарните камиони, които чакат на границата, са от южната ни съседка.

Оценка

По разпореждане на премиера се сформира щаб за оценка на загубите от блокираната граница с Гърция. В него ще влязат експерти от три министерства - на земеделието и храните, на транспорта, информационните технологии и съобщенията и на икономиката,

Мерки

Прокуратурата в Солун погна фермерите

► Солунската прокуратура е повдигнала обвинения срещу гръцки фермери за това, че възпрепятстват свободното придвижване на стоки и хора през ГКПП с България, което се смята за нарушение на законодателството в ЕС.

► Гръцките фермери затвориха на 18 януари три гранични пункта с нашата страна - Кулата - Промахон, Капитан Петко войвода - Орменийон и Илинден - Ексохи.

► Исканията им към гръцкото правителство са за гарантиране на изкупните цени на продукцията им и за замразяване на дълговете.

енергетиката и туризма. В него браншовите организации и компаниите ще подават сигнали за реализирани загуби. Сигналите и данните ще бъдат обработвани от щаба и след това цялостната справка ще бъде предадена на Европейската комисия за компенсирани на загубите.

Илиана Тончева

Общините ще отговарят за плажовете и незаконните сгради

Променят над 20 закона, за да може местната власт да извършва повече услуги

Концесионирането на плажовете и контролът върху строителството трябва да се правят от общините, стана ясно след първото заседание на Съвета по децентрализация. Областните пътни управления пък трябва да са на подчинение на областните управители, смята регионалният министър Росен Плевнелиев.

Размиване

Сега държавата дава на концесия плажовете, но не е ясно, когато се бетонира един плаж, кой е отговорен, смята министърът. Според него трябва да се направи и реформа в Дирекция Национален строителен контрол и да е ясно за кои типове сгради отговарят само общините и съответно с незаконните от тях да се борят кметствата. След реформа в строителния контрол трябва

да започне реформа и в областните пътни управления.

В момента те са към Агенция Пътна инфраструктура, която е на подчинение на регионалното министерство. Не може един министър да обяснява кой път е почистен, коя дупка е запълнена, много е удобно на кмета, но никак си между кмета и министъра дупките си остават, обобща Плевнелиев.

Услуги

Съветът по децентрализацията подготвя програма кои услуги ще се прехвърлят до 2013 г. от централната на местната власт и колко ще струва това. От юли до септември трябва да се направят промени в над 20 закона, обясни министър Плевнелиев. Според него в Закона за бюджета за следващата година трябва да се разписани средствата за децентрализация на услуги, които ще поемат общините от догодина.

Местната власт трябва да предоставя услугите, които

► Общините ще извършват повече услуги, съобщиха Росен Плевнелиев и Гинка Чавдарова

СНИМКА БОБИ ТОШЕВ

се смятат за най-ефективни и са най-близки до гражданите, смята Гинка Чавдарова, изп. директор на Националното сдружение на общините в България. Не трябва държавата да иска да се освободи от услугите, които я натоварват най-

много, каза Чавдарова. Тя призна, че идеята за създаване на общинска полиция все още се поддържа от кметовете на малките населени места, а другаде пък искат да имат доброволни противопожарни групи.

Красимира Янева

Инвестиция

Бургас влага 21 млн. EUR във воден проект

Интегрираният воден цикъл, който в момента се изгражда в Бургас, е един от малките проекти по програма ИСПА и ще бъде завършен в срок, т.е. до края на годината. Това увериха от общината. Стойността на проекта е 21 млн. EUR, 10 млн. от тях се предоставят безвъзмездно по програма ИСПА, а останалите 11 млн. са отпуснати от ЕБВР. Проектът включва ремонт на около 20 км от ВиК мрежата на града. Рехабилитацията обхваща полагане на 13.5 км водопроводи и изграждане на 6.5 км канализационна мрежа.

Р. Димитрова | pari.bg

Заявления

Нови задгранични паспорти от края на март

От 29 март 2010 г. МВнР започва прием на заявления за издаване на лични документи от новия вид, съобщиха от ведомството. Затова от 15 февруари дипломатическите и консулските представителства на Бълга-

рия няма да приемат заявления за издаване на сегашните паспорти. По искане на българските граждани може да се издава временен паспорт или временен паспорт за завръщане в България. След 15 февруари българските представителства в чужбина ще продължат да приемат само заявления за издаване на лична карта и свидетелство за управление на МПС, но не и на паспорт.

К. Янева | pari.bg

София

Синята зона с 3 млн. лв. печалба за 2009 г.

Три млн. лв. е положителният финансов резултат на управление Паркиране и мобилност към Центъра за градска мобилност за миналата година, съобщиха съуправителят му Николай Костов. С половината от тези пари е подпомогнато изплащането на ноемврийските заплати на транспортните общински дружества. С 2167 паркоместа да бъде увеличена синята зона в столицата, предлага заместник-кметът Любомир Христов. Така в синята зона ще има още 57 улици.

К. Янева | pari.bg

Цената на тока може и да не се увеличи

ТЕЦ Марица-изток 2 предлага на едро електроенергия, по-евтина с 6-7%

Енергийният регулатор разглежда в момента заявление на ТЕЦ Марица-изток 2 ЕАД за намаляване с 6-7% на цената на изкупуваната от тях електроенергия на едро по договора с НЕК. Това съобщи шефът на Държавната комисия за енергийно и водно регулиране Ангел Семерджиев, който заедно със зам.-министъра на икономиката и енергетиката Мая Христова посети централата по повод началото на рехабилитацията на четири от блоковете ѝ.

Ефективност

Сваляне на цената на електроенергията е възможно, защото централата е намалила специфичния разход на гориво заради по-високата си ефективност, обясни Семерджиев. През миналата година централата приключи рехабилитацията на първите четири блока. Заявлението от ТЕЦ Марица-изток 2 е подадено в ДКЕВР в края на миналата година. В началото на следващата седмица предстои открито заседание на комисията, на което ще се разгледа това предложение. Безспорно то ще повлияе положително и върху средната цена на електроенергията в България, каза Семерджиев.

▶ Цената на произвежданата електроенергия от ТЕЦ Марица-изток 2 може да падне с 6-7%, заяви председателят на ДКЕВР Ангел Семерджиев (вляво) и главният изпълнителен директор на ТЕЦ Марица-изток 2 Георги Христов (вдясно)

В комисията разглеждаме всички възможности за резерви на производителите, за да задържим цената на едро на електроенергията и оттам цената за всички потребители на ток в страната, което е важно в условията на криза, допълни председателят на ДКЕВР. Преди дни той предупреди, че заради вдигането на цените на енергоносителите на световните пазари от 1 юли вероятно ще има поскъпване на тока. Заради увеличената ефективност в ТЕЦ Марица-изток 2 вероятно то ще

бъде минимално, коментира сега Семерджиев.

Модернизация

В ТЕЦ Марица-изток 2 започна модернизация на блокове от 5 до 8. Тази модернизация е от особено важно значение, защото ще повиши мощността им от 210 на 230 мегавата.

Предвиденото увеличение на мощностите след рехабилитацията на шести блок ще има мултиплициращ ефект както върху енергийната система на страната, така и върху

работата на Мини Марица-изток ЕАД, които са основен доставчик на централата.

Рехабилитацията на шести блок ще се извърши в рамките на шест месеца и ще струва 100 млн. лв. Засега тя започва със собствени средства на централата.

ТЕЦ Марица-изток 2 успя да завърши основния и най-важен етап на рехабилитацията на блокове от 1 до 4 и да изгради сериозни инсталации за тях.

Сашка Панайотова

Планове

Строежът на Южен поток тръгва през есента

Реалното изграждане на тръбопровода Южен поток може да започне още през есента на тази година, когато се очаква да приключат подготовителните работи по проекта. Това каза първият вицепремиер на Русия Виктор Зубков, цитиран от руски медии. Всички документи ще бъдат подготвени така, че да може още през есента да тръгнат строителните работи по Южен поток, заяви руският вицепремиер. В същото време стана ясно, че руската компания Газпром вече е намерила купувачи за половината от обемите газ за газопровода Северен поток. Това съобщи Магис Варниг, изпълнителен директор на изграждащия проект консорциум от фирми Норд Стрийм.

Р. Христова | pari.bg

ВЕИ

НЕК има капацитет за 2000 MW екомощности

Мрежата на НЕК може да приеме към момента между 1500 и 2000 мегавата мощности от възобновяеми енергийни източници, а заявените инвестиционни намерения са за 12 хил. мегавата, което е нерепално. Това е една от техническите причини за ограничителни мерки за реализирането на подобни проекти, обясни зам.-министърът на икономиката Мая Христова.

Предстои ревизиране на всички заявени инвестиционни намерения в тази посока. Ще бъдат проверени и съществуващите мощности, за да се види дали не попадат в защитени зони по Natura 2000. До 2020 г. 16% от общото потребление на електрически ток в България трябва да е от възобновяеми енергийни източници. В момента страната ни е постигнала 6.5%.

Намерения Русия обсъжда сливането на газопроводи

Руският петролен оператор Транснефт обсъжда с Турция, Италия и Гърция възможността за обединяване на проектите за изграждането на нефтопроводите Бургас - Александруполис и Самсун - Джейхан. Това съобщи ръководителят на компанията Николай Токарев, цитиран от Газета.ру. По думите му с приемането на такова решение ще отпадне необходимостта от разработването на други маршрути за заобикаляне на проливите Босфор и Дарданели и ще позволи поддържането на високо качество на доставките на нефт във всяка посока. Председателят на съвета на директорите на проектната компания за българската част от Бургас - Александруполис Стефан Гунчев обаче коментира, че сливането на двата проекта е, като да слееш реките Марица и Тунджа.

Р. Христова | pari.bg

Кандидатстването за компенсация започна

6250 работници на намален работен ден ще получават четири месеца помощи

Бюрата по труда в страната започнаха да приемат документи за изплащане на компенсация на работници и служители, преминали на непълно работно време, съобщи от Агенцията по заетостта. Като антикризисна мярка в Националния план за действие по заетостта са предвидени 3 млн. лв. за субсидиране на 6250 заети от икономическите сектори Индустрия и Услуги.

Работниците и служителите, за които е установено непълно работно време, могат да кандидатстват за

изплащане на компенсация в размер до 120 лв. за срок не повече от 4 последователни месеца през тази година.

Условия

Редът и условията за кандидатстване са разписани в постановление 44 на Министерския съвет. Според него работниците и служителите трябва да попълнят декларации по образец и да ги предоставят на своя работодател. До 27 януари т.г. работодателят заедно с попълнените декларации трябва да представи комплект документи в бюрото по труда по местоработата на лицата.

След тази дата започват процедурите по оценяване на документите и класирането им от комисии по заетост към областните съвети. Изпълнителният директор на Агенцията по заетостта има правомощия да преразпредели неусвоените средства от едни области към други.

Компенсациите се изплащат на работниците и слу-

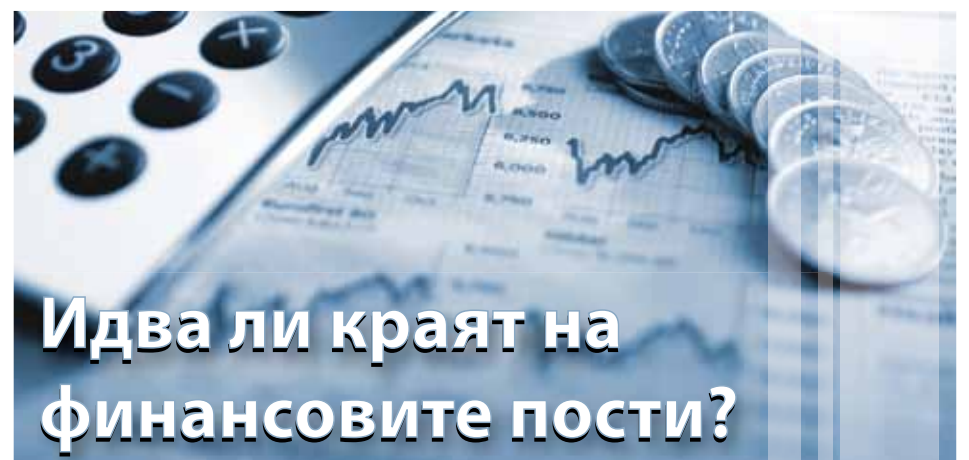
жителите по безкасов път, като конкретният размер се определя от фактически отработеното време от всяко лице.

През миналата година близо 18 хил. работници и служители, преминали на непълно работно време, се включиха в схемата за държавни компенсация в размер на 120 лв. месечно. Тогава срокът на получаването им беше три месеца.

Алтернатива

Работници и служители, преминали на намален работен ден, които не са успели да се включат за компенсация по ПМС 44, може да се възползват от програма Адаптивност, финансирана от европейския социален фонд. Тя ще стартира през февруари и дава повече възможности. Срокът на изплащане на компенсациите е шест месеца, през които в свободното време работниците трябва да се включат в обучение за повишаване на квалификацията по техен избор.

Мила Кисьова

Идва ли краят на финансовите пости?

Пари

ДИСКУСИОНЕН ФОРУМ

хотел "Шератон", зала "Рила"
28 януари 2010 г., 9.30 часа

- Нивата на лихвите по кредитите за малки и средни предприятия в сравнение с останалите членки на ЕС.
- Ниво на лошите кредити и доколко завишени са изискванията за отпускане на нови кредити.
- Какво е нивото на необслужваните лизинги?
- Увеличи ли се или намал интересът към бързите кредити през 2009 г.?

С подкрепата на:

Медиен партньор:

За информация и регистрация:

02/ 4395 855, 02/ 4395 850, 02/ 4395 848, e-mail: events@pari.bg

3

▶ млн. лв. е предвидила държавата тази година за компенсация при намален работен ден

Без работа остават 40 хил. заети в туризма

Броят на туристите е намалал слабо, но приходите на места са 40% надолу

От около 110 хил. души, работещи в туризма, съкратени са най-малко 10 хиляди, а от сезонните работници - 20-30 хиляди, стана ясно на дискусия за проблемите с кадрите в бранша. Спад в броя на туристите почти няма, но по-ниските цени на туристическата услуга се отразяват чувствително на приходите, които на места са се стопили с 30-40%, заяви Цветан Тончев, председател на Българската туристическа камара. Оттам реално спадат и заплатите. В момента средната работна заплата в туризма е около 400 лв., посочи Тончев.

Призив

Държавата трябва да подпомогне по-решително повишаването на конкурентоспособността на българския туризъм в условията на криза, призова Тончев. Докато при нас се вдига данък сгради, в Гърция той се намалява, посочи той. В южната ни съседка за фирмите от сектора заемите били много подстъпни и изгодни. Според Тончев страната ни трудно ще достигне задоволително ниво на конкурентоспособност без по-решителна ангажираност от страна на държавата.

Критики

Ниският образователен ценз на част от работещите в туризма е проблем, който е отдавна известен и дори леко преекспониран, заяви Николай Миндов, председател на Асоциацията на екскурзоводите в България. Той посочи, че има много случаи, в които работодатели не назначават професионалисти и предпочитат да работят с нелицензирани екскурзоводи, на които плащат по-малко. Участници в дискусията поискаха образователните програми във висшите и средните училища да се правят в сътрудничество с бизнеса. Има преподаватели, които никога в живота си не са работили в бранша. Завършилилите студенти попадали в среда, която не познават.

В момента много квалифицирани българи се връщат от чужбина, но бизнесът не е готов да ги наеме заради ограничените си бюджети, заяви Веселин Банковски от Националното сдружение на малкия и средния бизнес в туризма. Участниците в кръглата маса се обединиха около становището, че трябва да се инициират законодателни мерки за въвеждане на почасово заплащане, както и стимули за работодатели, обучаващи и наемащи стажанти.

Димитър Ганев

Инициатива Морски общини създават общ продукт

► Споразумение за създаване на съвместен туристически продукт подписа в Поморие общините Бургас, Несебър, Поморие, Созопол и италианската асоциация Неапол Бей. ► Те ще учредят асоциация, чиято основна цел е изработването на нова стратегия за развити-

ето на Бургаския залив, черпейки италианския опит. Общият туристически продукт ще носи плюсовете на всеки от градовете участници.

► Един от най-бурно развиващите се градове в региона е Поморие. Градът разполага с леглова база от над 5000 места предимно в четири- и петзвездни хотели, а проектите за марина и две голф игрища са сред приоритетните за развитието му.

Евгения Джорджева

Експанзия Air Liquide с трети център в България

Френският производител на газове за промишлени и медицински цели Air Liquide откри трети производствен център в България. Той се намира в Габрово, където французите ще пълнят технически газове в бутилки. Капацитетът на производствената мощност е 400 бутилки на ден и ще се обслужва от 4 души. Компанията разполага с представителства в Пирдоп и Перник, където работи съответно с Аурубис България и Стомана Индъстри. През 2010 г. ще бъде открит поне още един такъв център, коментира Франсоа Курт, изп. директор на българското подразделение. **Хр. Ласков | pari.bg**

Новост 5 D кино откриват в Бургас

В Бургас откриват единственото в страната и десетото в Европа 5 D кино. Освен триизмерната картина зрителите имат възможност да влязат във филма с още две сетива. Седалките вибрират или се движат в определени моменти от филма, а за по-пълното възприемане на картината е включено и обонянието. 5 D киното разполага с 12 места. В него са инвестирани 250 хил. лв. Цената на билета е само 4 лв. Киносалонът е в новоизградения детски развлекателен център в бургаския комплекс Зорница. Атракционът предлага и технологично нови забавления. **Е. Джорджева | pari.bg**

Интервю Пламен Бонев, председател на надзорния съвет на Радомир Метал

В енергетиката нужна операция

Не може в условия на тежка икономическа криза повишаване на цените на енергоносителите

► **Господин Бонев, какъв е прогнозата ви за 2010 г. в икономически аспект? Очаквате ли да преодолеем кризата?**

- Както знаете, над 80% от готовата продукция на Радомир Метал Индъстрийз е експортно ориентирана. Поради това фирмата е зависима от световната икономика, а не от пазара в България. Моето мнение е, че очакваният ръст през 2010 г. в световно изражение ще бъде между 1.5 и 2%. В тези граници са и прогнозите ни за дружеството. Най-лошото е, че този ръст няма да е трайна тенденция, а ще е спорадичен - ту ще имаме поръчки, ту ще липсват. Това означава, че заводът ще бъде в трудно положение, тъй като няма да можем да разработим реална бизнес програма и да предвидим на колко работници ще можем да гарантираме работа през годината и при какви условия, за да приключим 2010 г. с по-малко загуби в сравнение с 2009 г.

За нас ще бъде огромен успех, ако успеем да завършим 2010 г. без загуба, но това звучи неправдоподобно на фона на поръчките, които имаме в момента, сравнени с мощността на завода. Дано чуждестранните ни партньори успеят да се свързват от кризата, за да заработим и ние. Истината е, че най-големите фирми в света, които са наши контрагенти, работят с не повече от 30% от мощностите си. Те не коментират този факт, защото повечето от тях ползват огромни кредити - инвестиционни и оборотни, и не биха искали да всяват смут сред bankerите. От друга страна, фактът, че работят под 50-процентния праг на мощностите, би се отразил негативно и на икономиката.

► **Управляващите декларират, че имат желание да съдействат за по-бързото излизане на бизнеса от кризата и съживяване на промишлеността. Какви мерки според вас би трябвало да се предприемат, за да се постигне това?**

- Замразяването на минималната работна заплата няма да реши проблемите на бизнеса. Нашата икономика е съспендирана от кражбите на енергийните монополисти, които със съгласието на политическите пълнеха не само бюджета,

а и партийните каси, без да се съобразяват както със състоянието на икономиката, така и със законите на пазарното стопанство. Сегашното правителство обеща да закрие енергийния холдинг, да либерализира енергийния пазар, да извърши цялостна проверка на ценообразуването на електроенергията и природния газ, но до момента това не е направено. Ние все още не сме загубили надеждата, че нещата ще се променят в положителна посока. Не е нормално във време на криза да продаваме навън електроенергията си на по-ниски цени от тези, на които я заплаща родната промишленост. Така няма да успеем да стабилизираме индустрията си скоро.

► **Какви мерки все пак очаквате от правителството?**

- Това, с което управляващите биха могли да помогнат на българската промишленост, е да намалят цената на тока и на газа поне на нивата, на които се продават те в Европа и на които ги продаваме на съседни страни. Това ще бъде не само реална помощ, но със сигурност ще привлече и много външни инвеститори. За нормалното развитие на икономиката са необходими прогнозируеми цени на енергоносителите, за да се планира производството в годишен аспект, както в европейските страни.

Радомир Метал Индъстрийз от няколко години се опитва да се бори срещу безконтролното повишаване на цените на енергоносителите. Пробвали сме по всички възможни начини, разрешени в една демократична държава, да накараме някой да обърне внимание и да се разрови в печалбите и разходите, които отчитат монополистите - НЕК и Булгаргаз, за да се установи доколко те са реални. Учудващото е, че до момента никой не се ангажира да постави този проблем ясно и категорично - нито синдикати, нито граждански сдружения, нито бизнесът. Не може в условия на тежка икономическа криза да се обират предприятията чрез повишаване на цените на енергоносителите. Така промишлеността ще бъде доунищожена.

► **Управляващите обаче все ни убеждават, че**

” Трябва да се разследва защо през 2008 г. със задна дата бе повишена цената на електроенергията за промишлеността с почти 40%

ползваме най-евтините ток и газ.

- Един бегъл поглед на европейската енергийна борса показва цените, на които различните предприятия в зависимост от консумацията им купуват електроенергията, както и какви отстъпки ползват. Там може да се видят тържната, месечната и средната цена, на която се продава електроенергията за индустрията. Анализът показва, че цените се движат между 22 и 25 EUR, а за предприятията като нашето, които потребяват повече - до 29-32 EUR за мегаватчас. В същото време в България за индустрията цената е от 45 EUR на мегаватчас нагоре. Една от причините за това според мен е, че при нас няма либерализиран енергиен пазар. Електроенергията, която се произвежда в нашата страна, не е скъпа. Тя се оскъпява, докато стигне до потребителите от нанизаните по веригата посредници. Това е обществена тайна. Приетите наскоро козметични промени, свързани с ограничаване на повишаването на цените на природния газ, не решават проблема.

► **Акакшесерешипроблемът?**

- Очевидно е наложително да има операция Наглите в енергийния бизнес. Може би НАП също ще прояви интерес какви печалби се реализират там и колко данъци се превеждат в държавната хазна. Бъдете сигурни, че от такава акция ще излязат много нелицеприятни факти. Те със сигурност ще дадат обяснение защо през 2008 г. със задна дата бе повишена цената на електроенергията за промишлеността с почти 40%. Това ще позволи да се намали цената на тока за индустрията, което ще й даде възможност да се съвземе постепенно. За да стане това обаче, освен политическа воля е необхо-

димо и желание да се спаси родната индустрия, която е в основата на стабилността на държавата. С икономии и данъци не може да се напълни държавната хазна. Нужно е производство, за да се стопира безработицата и се увеличат приходите в бюджета. Това са азбучни истини.

► **Оптимистите забърдещето на индустрията в България?**

- Оптимист съм за икономиката като цяло, тъй като България е член на Европейския съюз. Освен

Индъстрийз

също е Наглите

да се обират предприятията чрез

това управляващите заявяват желание да помогнат на бизнеса да се свърже от кризата. Със сигурност обаче 2010-а ще бъде трудна година за родната индустрия. Надявам се и 2011-а да е по-добра година и да има трайна тенденция на растеж, макар че той няма да е много голям. Очакваме Радомир Метал Индъстрийз да завърши финансов резултат, макар и малък, но това вече ще означава, че наистина сме излезли от кризата.

Мария Василева

Визитка Кой е Пламен Бонев

► Пламен Бонев е роден през 1953 г. в Перник.
► Завършва висше образование във ВИИ "Карл Маркс" - специалност Международни икономически отношения.
► През 1982 г. заминава за Швейцария, където получава статут на политически емигрант. Там работи в частни фирми и като представител на банка

Kredit Swiss за изкупуване на злато и ценни метали в Република Заир, сега Конго.
► През 1991 г. се завръща в България и основава Международна банка за търговия и развитие АД, където е и председател на съвета на директорите в продължение на 14 години.
► През 2001 г. купува машиностроителното предприятие Радомир-Метали АД. Оттогава се е посветил на оздравяването на завода и успешното му налагане на международния пазар.

КЗК разреши сделката между Спектър Нет и Орбител

Обединението ще засили конкуренцията на пазара на фиксирани услуги

Комисията за защита на конкуренцията разреши придобиването на телекома от ново поколение Орбител от телекомуникационния оператор Спектър Нет. Това няма да създаде монопол на пазара, съобщиха от КЗК. Двамата оператора извършват една и съща дейност - предоставят фиксирани гласови услуги, достъп до интернет, както и до пазара за пренос на данни и на глас през интернет, констатира от КЗК.

Ползи

Според антимонополния орган сделката ще засили конкуренцията на пазара на фиксирани услуги и на достъпа до интернет, защото независимо от либерализацията там все още основният оператор VIVACOM е лидер. При пазара на фиксирани услуги дялът на VIVACOM е 96.1%.

Сделката

Придобиването на Орбител от Спектър Нет бе обявено през ноември 2009 г., като цената на сделката бе 5 млн. EUR. Целта на при-

► Изпълнителният директор на Спектър Нет Теодор Захов е убеден, че обединението ще повиши качеството на услугите на новата компания

СНИМКА БОБИ ТОШЕВ

добиването е да се повиши качеството на услугите, да се намалят разходите и да се предложат конкурентни цени на потребителите, коментираха от Спектър Нет и Орбител след сделката. Още един кандидат - Нексом, който предлага свръхскоростен интернет достъп, е наддавал за Орбител, но се е отказал от борбата заради това, че цената се е оказала висока. Преди да стане собственост на Спектър Нет, Орбител бе притежание на Мадяр телеком, част от групата на Deutsche Telekom.

Пазар

Алтернативните телекоми, които са над 15 в Бъл-

гария, притежават общо около 4-5% пазарен дял. Единствено чрез обединението им в по-големи структури те биха могли да променят ситуацията на телекомуникационния пазар у нас и да конкурентират основния телеком VIVACOM в различни сегменти на този пазар.

В Европа отдавна върви процес на концентрация на телекомите. У нас в момента се наблюдава процес на обединение на кабелния пазар. Неотдавна двата най-големи оператора КейбълТел и Евроком се обединиха и бяха изкупени от шведски инвестиционен фонд.

Илиана Тончева

Зимният дворец на Косьо Самоковеца отвори врати

Веригата Феста хотелс инвестира близо 30 млн. лв. в Боровец

Прословутият „зимен дворец на Косьо Самоковеца“ отвори врати за туристи. Хотелът, който през 2006 г. беше купен от Феста хотелс, сега носи името Феста Уинтър Палас и е категория 5 звезди. Разполага с 66 стаи и апартаменти, като 43 от тях са изградени допълнително от новите собственици.

Инвестицията е 20 млн. лв., като най-съществени вложения са правени в изграждането на SPA центъра и за овладяването на свлачище, което е застрашавало и съседните сгради. Хотелът посрещна своите първи гости за новогодишните празници, когато е отчел и 100% заетост. От Феста хотелс уточняват, че инвестицията им към момента може да се възвърне за около 10 години.

За Нова година компанията откри още един хотел в Боровец - Феста Чамкория, който е с 4 звезди. Той е изцяло реновиран през последните три години, като инвестицията в него е 10 млн. лв. Планира се двата хотела да бъдат отворени целогодишно, като през неактивните сезони ще се акцентира на SPA туризма.

През май Феста хотелс ще

► Над 10% ще бъде спадът за зимния сезон в Боровец тази година

открие и бутиковия винен комплекс в Поморие Виа Понтика Ризорт, в който са инвестирани около 10 млн.

лв. С него броят на действащите хотели във веригата става шест.

Дарина Черкезова

Пазар 10% спад на туристите в Боровец

► Над 10% ще бъде спадът за зимния сезон в Боровец тази година, коментира Десислава Димитрова, директор продажби във Феста хотелс. Причините са липсата на сняг и отлив на британски туристи. От тази седмица в Боровец вече работят Ястребишките писти и Маркуджиците, както и пистите от дял Мартинови

бараки.

► Близо 50% ще бъде заетостта на хотелите Феста Уинтър Палас и Феста Чамкория, което е доста добър показател за първия сезон на двата ни обекта, каза Димитрова.
► Като цяло зимните курорти у нас ще отчетат с 5% по-малко туристи. Тази година ще се разчита основно на вътрешния пазар и на туристите от държавите около България, коментира Димитрова. По думите й към края на месеца може да се очаква засилен интерес от страна на румънците.

Перспектива Moody's е с негативна оценка за Гърция

Международната рейтингова агенция Moody's Investors Service запази перспективата на Гърция отрицателна. Държавните облигации на Гърция са оценени с A2 от агенцията. Рейтингът на южната ни съседка не беше променен въпреки представения през миналата седмица пред Европейската комисия план на страната за стабилност и ръст на икономиката. Според Moody's в документа са планирани относително добре в краткосрочна перспектива възстановяването на фискалната благонадеждност, реформата на данъчната система и справянето с укриването на данъци. Приложението обаче остава под въпрос.

Резултат Citigroup намали загубите

► Викрам Пандит

Американската банкова група Citigroup отчете загуби в размер на 7.6 млрд. USD за последното тримесечие на 2009 г. Негативният резултат е факт заради върнатите правителствени помощи, които трезорът получи, за да оцелее в края на 2008 г. И в момента американското правителство притежава 27% от трезора заради отпуснатите средства. Отчетената загуба в размер на 33 цента на акция за последното тримесечие е спад спрямо рекордните 17.3 млрд. USD, или 3.40 USD на акция за предходната четвърт на годината. През декември Citigroup върна 20 млрд. USD на хазната, за да не изостава от конкурентните си банки, които излязоха от Програмата за облекчаване от проблемни активи в края на миналата година. Американските данкоплатци обаче все още притежават 7.7 млрд. акции на Citigroup, а от главния изпълнителен директор на трезора Викрам Пандит се очаква да продаде още активи и да вдигне цената на книгата на трезора, които загубиха 89% от стойността си за година и половина. Според анализатори обаче 2010 г. за Citigroup ще мине под знака на разплащането с данкоплатците. Загубите на банката за последното тримесечие на годината контрастират рязко с отчетената от конкурента JP Morgan Chase & Co. печалба за същия период. Трезорът отчете почти четворно по-голяма печалба от 3.28 млрд. USD на акция за последните 3 месеца на годината. До края на седмицата се очакват резултатите и на Morgan Stanley и Goldman Sachs.

90

► млрд. USD за 10 години ще събере американското правителство, ако предложеният от президента Обама данък бъде одобрен

► Шведското правителство е събрало средства, равняващи се на 1% от БВП на страната, от допълнителния данък върху банките, казва финансовият министър Андерс Борг

Швеция иска нов банков данък в Европа

Налогът върху кредитите ще увеличи приходите в бюджета на страните членки

И в Европа да се въведе банков данък, подобен на предлагания от Обама, предложи шведският финансов министър Андерс Борг. Така европейските страни ще си помогнат в укрепването на държавните бюджети.

Финансовата система трябва да плати част от цената, която обществото и данкоплатците са принудени да покрият под форма-

та на държавни гаранции за най-важните банки, пише Борг в писмо до колегата си от Испания Елена Салгадо. Тя е председател и на срещата на финансовите министри на ЕС в Брюксел. Такса, плащана от финансовите институции, ще ни помогне за консолидацията на бюджетите ни, както и ще легитимира усилията ни за регулация на финансовия сектор, добавя шведският

финансов министър.

Опит

Преди седмица американският президент Барак Обама представи планове за въвеждане на нов данък, наречен Такса отговорност за финансовата криза. Според тях всички банки ще плащат данък в размер на 0.15% от активите си след изваждането на Tier 1 капитала и застрахованите от FDIC депозити - тоест върху реалния риск, който поемат под формата на отпуснати заеми.

Този данък трябва да увеличи приходите в хазната с 90 млрд. USD за следващите 10 години, а 60% от парите ще дойдат от големите финансови институции.

Швеция въведе подобен

данък миналата година. Правителството в Стокхолм обаче облага трезорите с перманентна такса в размер на 0.036% годишно от всички кредити с изключение на дяловите капитали. Средствата от този налог отиват в специален фонд за стабилност, който трябва да достигне 2.5% от БВП на страната до 15 години. Според данни на Борг обаче досега той вече се равнява на 1% от БВП на Швеция.

Предимства

Ако оставим банките да финансират подобен фонд за стабилност, ще създаде стабилна финансова система в дългосрочен аспект, смята Борг. Освен това ще разполагаме със средства

в момента, в който бъдеща финансова криза засегне реалната икономика и впоследствие - публичните финанси, добавя шведският финансов министър.

В писмото си Борг твърди, че облагането на кредитите с данъци е по-ефективно, отколкото облагането на транзакциите, което може да се отрази на ликвидността. Според него предложеният данък няма да доведе и до миграция на банките заради нулеви или минимални данъци върху доходите. Създаването на данък върху транзакциите ще окаже негативно влияние както върху потребителите, така и върху нефинансовите компании, които се опитват да намалят риска си, казва Борг.

Cadbury склони глава пред Kraft след пет месеца и 19.7 млрд. USD

Подобрената оферта на американския производител на храни накара борда на британците да приеме предложението

Британският производител на сладкарски изделия Cadbury прие офертата за изкупуване на американската Kraft след почти 5 месеца от откази, пише Bloomberg.

Предложение

Американците завишиха първоначалното си предложение до 840 пенса на акция, което оцени бри-

танската компания на 18.9 млрд. USD. Тази цена накара борда на директорите на Cadbury да посъветва акционерите да приемат предложението на Kraft, което е за 500 пенса в брой и 0.2589 нови акции на Kraft за акция на Cadbury. Ревизираната оферта е с около 9% по-висока спрямо досегашната - 769 пенса, от които 40% в акции и 60% в брой.

Акции

Книжката на американската компания са добавили над 3 USD към стойността си от началото на декември и в понеделник приключи

сесията на нива от 29.58 USD за брой след 26.50 USD преди месец и половина. Това завиши и стойността на сделката. Акционерите на Cadbury ще получат и дивидент от 10 пенса на акция.

Финансирането на сделката ще бъде със заем от 11.5 млрд. USD от страна на Kraft, която среща опозицията на акционерите си за изкупуването. Силният ръст на финансовите резултати на Cadbury обаче помогна за одобрението на сделката.

Очакванията са, че сливането ще доведе до 675 млн. USD спестени разходи.

► Kraft завиши офертата си с почти 10%, което се видя приемливо за борда на Cadbury

Feature story

Foreign trade in quagmire

Bulgaria exports predominantly low-value-added goods

Foreign trade turned out one of the worst hit sectors by the financial downturn. Official statistics shows that Bulgaria's exports for the first eleven months of 2009 declined 24.3% to EUR 10.803 billion. For the same period imports amounted to EUR 14.530 billion, down 34.6% year on year.

The drop in imports was bigger than in exports, Veselin Iliev, head of international economic cooperation at the Bulgarian Industrial Association (BIA), said. On the face of it, the smaller trade deficit seems to be good news but that has disadvantages. The problem is that end consumption, and especially investment, fell, he explained.

Reasons

The blow would have been cushioned if Bulgaria had done its job in the past 20 years of transition. Knowledge-based economy remained just a slogan, Veselin Iliev pointed out. The bulk of Bulgaria's exports are products of low value added and low innovative potential. Therefore the economy is much more sensitive to the price fluctuations on the global markets of raw materials and resources. According to Iliev the slump in Bulgarian

► The decrease in Bulgarian exports is mainly due to the drop in metal prices, BIA's Veselin Iliev said

PHOTO BOBI TOSHEV

exports is mainly due to the drop in metal prices. At the end of last year export volumes fell by half and prices also declined. There is some stabilisation at present but metals are low-value-added products.

Share

Value-added products make up just 14 to 16% of Bulgaria's exports. Fuels are the key low-value-added goods. Bulgaria is not so rich in natural resources and Neftochim should not be the nation's export leader, Veselin Ilieva underscored. Other key export products, e.g. unrefined

copper, are also of low value added. The technology is such that gold is extracted outside this country, Iliev explained.

Bulgaria is a global leader in the export of provisionally preserved cherries. The paradox is that there is no packaging technology in Bulgaria, so the cherries are exported, packaged and then re-imported as a more expensive product. Bulgaria is also a big exporter of coriander. Strangely, coriander is exported mainly to India, which is the world's first and biggest producer. Duck products and lavender essential oils are also key export commodities. Higher-

value-added exports include electronics and products for the ordinance industry.

Markets

A leading export destination a couple of years ago, Italy is now Bulgaria's fifth biggest partner. Greece, Germany, Turkey and Romania are also key markets for Bulgarian goods. Not enough attention is paid to markets like Russia and Ukraine. Twenty years ago Bulgaria exported lamb meat to the Arab countries, now the meat is exported to Italy, Croatia and Greece, re-exported to France and then sold to the Arab countries.

Blockade
Bulgaria seeks compensation from Greece

Bulgaria's prime minister Boyko Borisov referred the matter with the three blocked checkpoints at the Bulgarian-Greek border to Jose Manuel Barroso, president of the European Commission. The premier talked on the phone and sent an official letter. The cabinet notified the Greek government as well. Sofia has requested EUR 10 million compensation from Athens. Greece should take immediate measures to guarantee free traffic across the border. The blockade brings losses not only to Bulgarian companies and businesses but to Greek firms and carriers, too, the chairman of the parliamentary transport committee, Ivan Valkov, told the Pari daily. According to him, 25 to 30% of the trucks waiting at the border are from Greece.

Energy
Electricity price increase may be avoided

► Angel Semerdzhiev

Maritsa Iztok-2 has offered a 6 to 7-percent drop in the wholesale price of the electricity produced by the thermal power plant (TPP) and purchased by the National Electric Company. That emerged after the head of the State Energy and Water Regulatory Commission (SEWRC), Angel Semerdzhiev, and deputy minister of economy and energy Maya Hristova visited the TPP for the start of rehabilitation of units 5 through 8. The price drop is possible due to the decreased fuel costs and increased efficiency resulting from the rehabilitation of the first four TPP's units last year. SEWRC will decide on the proposal next week. If it is accepted, the surge in electricity prices will be minimal. SEWRC has said earlier that electricity in Bulgaria will appreciate from July due to the global rise in energy prices.

Telecom
CPC okays Spectrum Net, Orbitel deal

The Commission for Protection of Competition (CPC) allowed Spectrum Net to acquire telecom start-up Orbitel. The deal will not create market monopoly, the anti-trust body said. The two companies operate in one and the same field of business: they provide fixed-line

telephony, internet access, data and voice over internet protocol. According to the CPC the acquisition will increase competition on the market of fixed-line services and internet, where Vivacom remains a leader despite the taken liberalisation measures. Currently the operator holds 96.1% of fixed-line services. The price of the acquisition, which was announced in November, is EUR 5 million.

Control
Municipalities to be in charge of beaches

Municipalities will be in charge of beach concession and construction control, it emerged after the first meeting of the decentralisation council. The regional road authorities will be subject to the regional governors, minister of regional development and public works Rosen Plevneliev said. Beach concessions are currently given by the state but it is not clear who is responsible for the possible illegal construction on beaches, the minister pointed out. The regional road offices are now subject to the Road Infrastructure Agency, which in turn is subject to the regional ministry. A minister cannot oversee road cleaning and repairs, Plevneliev was adamant.

BSE
Indexes move in pairs at Tuesday's session

The indexes of the Bulgarian Stock Exchange (BSE) coupled in their performance on Tuesday. The blue-chip Sofix and BGREIT closed with a drop of 0.04% to 433.52 basis points and 0.74% to 46.82 points respectively. BG40 and BGTR30 finished higher. The broad index of the most traded stocks gained 0.65% and reached 116.87 points. The index of the best performers in total return went up 0.26% to 333.43 points. Total turnover stood at BGN 1.9 million. Trade in ELARG Agricultural Land Opportunity Fund REIT and Real Estate Fund Bulgaria REIT accounted for half of the total turnover.

Report
Knezim turnover slumps 37% in 2009

Knezim booked a 37-percent drop in turnover, the company's report shows. Total income in 2009 dropped to BGN 192,000 from BGN 305,000 a year ago. Sales accounted for the bulk of the steel fittings maker's income. Expenses decreased 27.25% to BGN 259,000. The company's loss surged 31.4% to BGN 67,000 last year compared with BGN 51,000 in 2008.

Mortal combat for bourse throne

Management companies, share issuers seek place on board of directors, too

The new candidate directors of the Bulgarian Stock Exchange (BSE) will manage to beat the incumbents at Wednesday's general meeting, vote calculations show. The ministry of finance, with 44% of the capital, holds the trump card. The big obstacle to the approval of the new board of directors is BSE's

fragmented shareholder structure, with only a few investors holding more than 1%.

Support

Big investment intermediaries will back up the change, since that will give them strong representation on the board of directors: the chairman of the Bulgarian Association of Licensed Investment Intermediaries, Lyubomir Boyadzhiev, is nominated for a seat. Commercial banks will give their support in the vote, as they are offered to

keep a key member, Asen Yagodin. Three banks are among the big shareholders in BSE. UniCredit Bulbank holds 119,800 shares, Central Cooperative Bank and First Investment bank have 80,000 shares each. Their total interest is a touch below 5% and, added to the votes of intermediaries, secures the crucial 51%.

Upcoming

The likely election of new directors, however, will not be the end of changes at the

BSE. The strong representation of investment intermediaries has made other market players seek place in BSE's management. The board should include representatives of the issuers, the management board chairman of the Bulgarian Industrial Capital Association, Vasil Velev, pointed out. The big institutional investors should also have their members, Bulgarian Association of Asset Management Companies chairman Stoyan Toshev said.

Reducing energy prices to help industrial sector

Radomir Metal Industries' performance depends on global economic growth

Radomir Metal Industries exports some 80% of its output. That means the technological equipment maker depends on the global economy and not the domestic market, supervisory board chairman Plamen Bonev told the Pari daily in an interview.

Forecast

In my opinion, global economic growth will be between 1.5 and 2% in 2010, and the company's sales will

rise within the same range. The growth, however, will not be sustainable but rather sporadic. That makes it difficult to develop a realistic business programme and plan the workforce the firm will need. I am optimistic about the Bulgarian economy as a whole. For sure, this year will be tough for the industry. I hope 2011 will be better with sustainable, though not very big, growth. My expectation is that Metal Industries will book some profit at the end of 2010, Bonev added.

Support

The state has declared its readiness to help businesses

► Plamen Bonev, supervisory board chairman, Radomir Metal Industries

emerge from the crisis, but no specific measures have been taken so far. The government promised to close the energy holding, liberalise the energy market and review gas and energy pricing but nothing has changed yet. The biggest problem in our economy is the monopoly in energy. The energy price in Bulgaria is higher than in the European Union. Production costs are not high but they increase because of the many dealers in the branch. In times of crisis it is unforgivable for energy export prices to be lower than domestic rates. Reducing energy prices will help the industrial sector and attract investors.

ИНВЕСТИТОР

Редактор:
Мирослав Иванов
mivanov@pari.bg
тел. 4395-867

Реклама:
Станислава Атанасова
satanasova@pari.bg
тел. 4395-851

Коментари

Искаме присъствие в ръководството на БФБ

Предвид голямото акционерно участие на държавата в капитала на БФБ е естествено да се очаква, че предложените от Министерството на финансите промени ще бъдат приети на общото събрание. Надявам се ефектите от смяната на ръководството на БФБ да бъдат положителни.

Отварянето на съвета на директорите на БФБ към професионалната общност - визирам включването на представител на БАЛИП - би трябвало да подобри комуникацията с пазарните участници. Позицията на БАУД винаги

Стоян Тошев,
председател на БАУД

„**Надявам се ефектите от смяната на шефовете да бъдат положителни**“

е била, че в СД на борсата трябва да има представители на основните играчи на капиталовия пазар - като инвестиционните посредници, големите институционални инвеститори - като взаимните и пенсионните фондове чрез съответните им асоциации БАУД и БАДДПО, и емитентите.

Направили сме предложения за промени в устава на борсата, за да стане възможно участието и на юридически лица в СД с цел включване на представители и на тези асоциации. Надяваме се това да стане факт още на следващото общо събрание.

Щеше да е хубаво, ако има представител на емитентите

Резултатът от гласуването е предизвестен, тъй като държавата има 44%, а останалата част от капитала не е концентрирана. Акционери са и инвестиционни посредници и търговски банки, които също са и инвестиционни посредници.

При положение че има предложени техни представители, Съвета на директорите ще бъде променен.

Не сме водили разговори с други акционери, тъй като това е деликатна тема.

Васил Велев,
изп. директор на Стара планина Холд АД и председател на УС на АИКБ

Щеше да е добре в Съвета на директорите да има представител на емитентите, на пенсионните фондове и управляващите дружества.

Ние нямаме участие в капитала на Българска фондова борса и няма да участваме в общото събрание.

„**Не сме водили разговори около промените с други акционери,** тъй като това е деликатна тема“

Мнение

Ще пропусна общото събрание

Вече съм решил, че докато държавата е основният акционер в БФБ, няма да ходя на общи събрания. Държавата трябваше много отдавна, когато имаше

голям интерес и пазарът вървеше нагоре, да излезе от това търговско дружество. Както и при много други компании, когато затихна интересът, тогава държавата реши да търси купувач. За мен няма значение дали ще бъде избран нов

съвет на директорите. За сегашните членове и за голяма част от новите предложения може да се кажат добри думи. Не съм водил разговори с други акционери. Никои не ми е звънял и не ми е искал мнението.

Симеон Петков,
изп. директор на Евро-Финанс АД

Mortal Kombat

Управляващи дружества и емитенти също да имат място в борда на бор

Коментарите не са препоръка за взимане на инвестиционно решение.

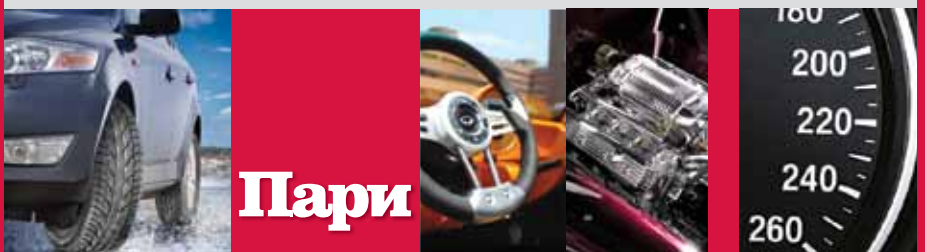
ВСЕКИ ПЕТЪК
ВСЕКИ ПЕТЪК
ВСЕКИ ПЕТЪК
ВСЕКИ ПЕТЪК

ЧЕТЕТЕ

Вашият пътеводител в света на автомобилите и автомобилния бизнес

АВТОПАРИ

За реклама: тел. 02/4395 872, reklama@pari.bg

Пари

Новите кандидати за шефове на БФБ ще преборят досегашните на днешното общо събрание на борсата, показват последните сметки преди гласуването. На него две групи кръстосват шпаги, за да получат контрол над оперативната дейност на БФБ. Най-силната карта държи Министерството на финансите, което с 2.58 млн. акции има близо 44% от капитала. Големият проблем пред безпрепятственото минаване на гласуването е силно раздробената акционерна структура на Българската фондова борса. Единици са инвеститорите, които държат дялове, по-големи от 1%.

Подкрепа

Големите инвестиционни посредници ще подкрепят промяната, защото ще имат силно присъствие в новия съвет на директорите - за член в него е предложен председателят на БАЛИП Любомир Бояджиев. Вчерашният отказ да коментира последните сондажи преди гласуването. Гласовете на посредниците обаче са силно накъсани. Търговските банки, които са и инвестиционни посредници, също ще окажат подкрепа при гласуването. В последните години те бяха индиферентни около боричканията за ръководство на БФБ, но пък и винаги подкрепяха пред-

ложенията на финансовото министерство. На тях им е предложено да запазят силна фигура в управлението - Асен Ягодина. Именно банките държат важна карта в раздаването. Данните показват, че три български търговски банки са сред големите акционери. УниКредит Булбанк АД има 119.8 хил. акции, ЦКБ държи 80 хил., колкото има и ПИБ. Трите трезора донасят малко под 5% от акционерния капитал и заедно с гласовете на посредниците осигуряват преломните 51%.

Алтернатива

Не така стоят нещата при по-малките акционери сред

Увеличение

Аванс с 19%
ръст на земите
през 2009 г.

Фондът за имоти Аванс Терафонд АДСИЦ е увеличил притежаваните си земи с 19.4% през 2009 г., съобщи от компанията. В края на декември 2009 г. дружеството е собственик

на 315 хил. дка земеделска земя. Само през декември са закупени 8 хил. дка на средна цена 317 лв. за декар. Аванс има сключени договори за наем и аренда за 206.5 хил. дка земя, което е 69.2% от земите на фонда, закупени към 30 септември. Средната цена на

плащанията е 20.65 лв. за декар. Очакваните приходи от аренда и наем за 2008-2009 г. са 3.455 млн. лв. Близо 2.4 млн. лв. от тях вече са платени. Вчерашната книга на Аванс загубиха 0.76% от стойността си, като при прехвърлени 330 лота цената се понижи до 1.31 лв. за акция.

За трона на БФБ

ти на ценни книжа поискаха
росовия оператор

Промяна Кой остава и кой си отива

► В края на 2009 г. министър Симеон Дянков предложи да се прекрати предсрочно мандатът на членовете на СД на борсата, който в момента е съставен от Иван Такев, Асен Ягодин, Бистра Илкова, Виктор Папазов, Андрей Пърмов, Тодор Брешков и Людмила Елкова.

► Според предложението първите двама трябва да останат, а към тях се добавят още председателят на БАЛИП Любомир Бояджиев, Васил Големански, бивш служител на Централния депозитар, и Петко Шишков, бивш акционер в Булброкърс.

► На предстоящото общо събрание трябва да се реши кои ще са новите шефове, които да триумфират под звука на борсовата камбана

последните, които не са членове на ръководството в БАЛИП. Те са незаинтересувани към промените.

За мен няма значение дали ще бъде избран нов съвет на директорите, каза Симеон Петков, изпълнителен директор на Еврофинанс АД. По думите му през последните две години той се е отказал да участва в общи събрания и докато държавата е основният акционер в БФБ, няма да ходи на тях. Той не е водил разговори с други акционери. Никой не ми е искал мнението, твърди Петков. Много неяснота има и от позицията на чуждите акционери юридически лица. Кипърската оф-

шорка RC2 и Skandinaviska Enskilda Banken имат общо малко под 5%.

Останалите гласове са пръснати в български и чужди физически и юридически лица.

Предстоящо

Промените в БФБ обаче няма да свършат с избирането на нови шефове, дори и това да стане. Засиленото присъствие на представители от инвестиционните посредници накара и другите пазарни участници да поискат участие в оперативното ръководство на БФБ. Щеше да е добре в СД да има представител и на емитентите, каза пред-

седателят на УС на АИКБ Васил Велев. Място сред съвета на директорите в БФБ поискаха и управляващите дружества. Там трябва да има представители на големите институционални инвеститори като взаимните и пенсионните фондове чрез съответните им асоциации БАУД И БАДДПО, обясни председателят на БАУД Стоян Тошев. Ако бъде избрано, новото ръководство ще има тежката задача да направи българската борса разпознаваема и привлекателна. Нещо, което и старото декларираше, че иска да направи. Резултатът обаче може да се види по дневните обороти на БФБ.

В. Пари открива дискусия за перспективите пред българския капиталов пазар. Очаквайте мненията на инвеститори, анализатори и икономисти какво трябва да се промени, за да се върне Българската фондова борса към растеж.

Не пипайте преките данъци у нас по никакъв начин

1 За съжаление България е заразена от световните пазари в последните две години. Това не е изненада за никого. Не може да очакваме, че когато там има спад, у нас ще има някакви подвизи и борсата ще премине в стремителен растеж. Освен това нашият пазар е изключително малък. На Българската борса може да бъдат листвани още много частни и държавни компании. Банки, телекоми, енергийни компании. И докато листването на частните компании е решение на техните собственици, качването на държавни дялове е въпрос на политическо решение. Аз съм изключително обнадежден, че новото правителство е споменало, че няко от енергийните дружества ще отидат на борсата. Само искам да напомня, че предишното правителство също имаше намерение да го направи, но си остана само с намерението. Едва при по-предишното правителство имаше реално листване на голяма държавна компания. Спорно е да се каже колко точно трябва да се качи. За мен всяка стойност, близка до 49%, е разумна. Колкото повече обаче, толкова по-добре.

2 Друг проблем, който мога да открия, е данъч-

Николай Василев,
изп. директор на Експерт Капитал,
бивш министър на икономиката

” Ще бъде грешка, ако в дългосрочен план Сребърният фонд бъде администриран от държавата

ното законодателство. Според мен 0% ставка върху капиталовата печалба, 10% корпоративен данък печалба и 10% плосък данък върху доходите на физическите лица действат много добре в момента. Препоръчвам на правителството да не увеличава по никакъв начин преките данъци у нас. Към момента няма такива индикации, но преди време беше съобщено за подобна възможност.

3 За развитието на капиталовия пазар у нас има и технически проблеми. Те са свързани главно с Централния депозитар.

Тази институция има нуждата от помощ, включително и финансова, за да разреши проблемите си. Дано финансовото министерство идентифицира проблемите там и ги разреши. При всички случаи това ще има положително влияние върху пазара.

4 В последните години Комисията за финансов надзор се наложи като уважавана организация, която действа много успешно. Според мен ще бъде грешка, ако се разруши тази институция и тепърва започне да се гради наново надзор. Пък бил и той единен.

5 Проблемът със Сребърния фонд е доста сложен и няма еднозначен отговор. Има много аргументи за това той да влага само у нас или приоритетно у нас. Има и много доводи да му бъде забранено да го прави. Според мен ще бъде грешка, ако в дългосрочен план се остави той да бъде администриран от държавата. Спорно е дали управителят му трябва да бъде едно дружество, пък било то и чужда компания с опит. Може би най-добрият вариант е натрупаната сума в Сребърния фонд да се управлява от няколко управляващи компании.

59.23

► процента е спадът на оборота в нормалната търговия през 2009 г.

19.13

► процента на годишна база се повиши бенчмаркът на сините чипове Sofix през 2009 г., като затвори последната сесия на 427.27 пункта

Преференциални цени за счетоводни услуги за 2010' Безплатно счетоводно приклучане на 2009'

Дейност на фирмата	Услуги	Търговия	Производство
Нерегистрирани по ДДС			
до 50 док.мес.	100	150	180
51 - 100 док.мес.	140	180	200
101 - 150 док.мес.	170	210	250
над 150 док.мес.	по договаряне	по договаряне	по договаряне
Регистрирани по ДДС			
до 50 док.мес.	200	300	350
51 - 100 док.мес.	280	380	400
101 - 150 док.мес.	350	450	480
над 150 док.мес.	по договаряне	по договаряне	по договаряне

* С включен ТРЗ за персонал до 5 човека включително. Всички цени са в български лева без включен ДДС.

 www.advisor.bg

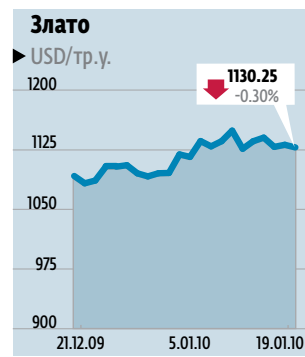
София, ул.Червена стена 1, +359 2 964 1725, office@advisor.bg

Стока на деня

1.35

► процента се повиши
какаото на борсата в
Ню Йорк и достигна 3446
USD/т

” По време на
борсовата
сесия във
вторник какаото
добави 46 USD към
стойността си и по
този начин се наре-
ди сред най-пече-
лившите стоки на
борсата

” Цената на
златото
отбеляза
понижение по време
на вчерашната сесия
в Лондон и достиг-
на 1133.25 USD/тр.у.
Основната причина
за това беше пак до-
ларът, който спечели
0.64%

Цифра на деня

0.95

► процента загуби оловото
по време на вчерашната
борсова сесия и достигна
2420.5 USD/т

” Цената на
оловото
загуби
половината от
спечеленото по
време на сесията в
понеделник, като
намали стойността
си с 0.95%

Захарта продължава да носи печалба и през 2010 г.

Георги Георгиев
ggeorgiev@pari.bg

” На
Лондонската
стокова борса
фючърсите на
бялата захар за
март отбелязаха
ръст с 0.05% и тя се
продаваше за 733.10
USD/т

► Индия ще внесе 7 млн. т захар през този сезон, което е една трета от световното производство

Цената на бялата захар отбеляза ново повишение, след като на сесията в понеделник цената на затваряне достигна ръст от 1.26%. През изминалата 2009 г. бялото злато отчете един от най-големите си скокове в своята история. След като силните валежи в Бразилия и слабите мусони в Индия намалиха драстично износа на захарна тръстика от двете държави, цената на

суровината достигна ръст от близо 100% и в края на декември цената стигна 715 USD/т.

Позитивното движение се пренесе и през новата година, като от началото на януари досега фючърсите се котираха с повишение от 3%. За това позитивно движение основна роля имат спекулациите, че Индонезия и Индия ще закупят допъл-

нително от предвидените количества от суровината заради притесненията от дефицит в доставките в бъдеще. Според доклад на Masquarie Group Индия ще внесе 7 млн. т захар през този сезон, което е една трета от очакваното световно производство през 2010 г. Също така очакванията са на 21 януари Индонезия, която е най-големият вносител на захар в Южна Азия, да

заяви допълнително 181 хил. т над предварително договорените.

На Лондонската стокова борса фючърсите на бялата захар за март отбелязаха ръст с 0.05% и тя се продаваше за 733.10 USD/т. На борсата в Ню Йорк нерафинираната захар с доставка също през март се котираше за 617.29 USD/т, което е повишение с 1.38%.

Обзор

Цената на петрола остана колеблива

Суровият петрол отбеляза спад в цената си за шести пореден ден и слезе под 78 USD/б. По време на азиатската сесия нефтът се движеше над линията на затваряне от понеделник, като най-високата стойност, до която се докосна, беше 78.48 USD/б. При отварянето на пазарите в Европа и САЩ цената започна прогресивно да пада и дори на моменти слизаше под 77 USD/т.

Георги Георгиев
ggeorgiev@pari.bg

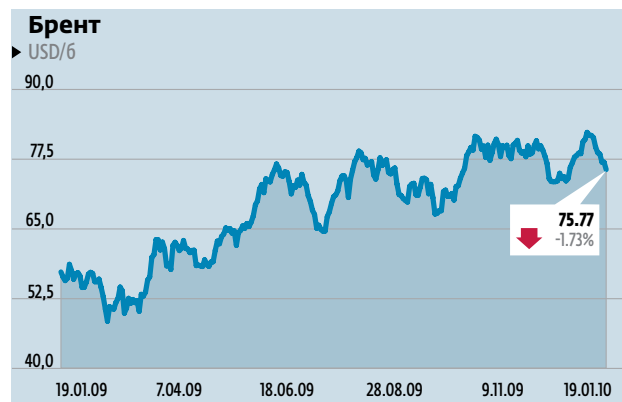
” На борсата
в Ню Йорк
фючърсите
на суровия петрол
с доставка през
февруари се
продаваха за
77.55 USD/б

на петролните, като достигнаха 1.4293 EUR/USD, което е повишение с 0.64%.

На борсата в Ню Йорк фючърсите на суровия петрол с доставка през февруари се продаваха за 77.55 USD/б, което е понижение с 0.58%.

Сортът Брент, търгуван за същия период, отчете спад с 0.58% и достигна 76.37 USD/б.

Горивото за отопление също се нареди сред губещите, като на борсата в Ню Йорк фючърсите се търгуваха с понижение от 1.51%, достигайки 84.78 USD/б.

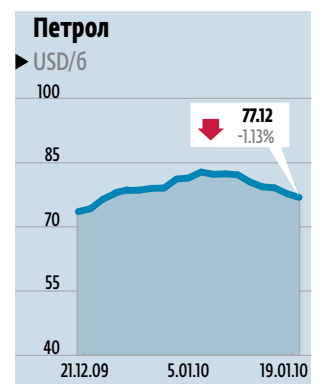
84.78

► USD/б достигна цена-
та на горивото за ото-
пление, търгувано на
Нюйоркската стокова
борса

Основната причина за големите колебания на петрола беше движението на долара, който също трудно намери правилната посока. По време на сесията вчера котировките се движеха точно противоположно

► Спот цени на суров петрол

USD/б	Вид	Последна цена
СРЕДИЗЕМНО МОРЕ		
	ИРАНСКИ ТЕЖЪК	73,51
	СИБИРСКИ	75,39
	УРАЛСКИ С-Ф	75,39
	САХАРСКИ	76,46
СЕВЕРНО МОРЕ		
	БРЕНТ	75,24
	ОСБЕРГ	75,94
	ЕКОФИСК	75,64
	СТАТФОРД	76,85
	ФОРТИС	74,39
	ФЛОТА	74,8
	УРАЛСКИ СИГ	75,28
ЗАПАДНА АФРИКА		
	БОНИ ЛЕК	78,51
	КУА ИБОЕ	76,51
	ФОРКАДОС	77,61
	КАБИНДА	76,39

► Спот цени на петролни продукти

USD/т	Вид	Купува	Продава	Условия на доставка	Спецификации
	БУТАН С	800,00	810,00	СIF	
	ПРОПАН	760,00	770,00	СIF	
	БЕНЗИН СУПЕР	709,00	711,00	СIF	
	БЕНЗИН СУПЕР	695,00	697,00	FOB	
	АВИОГОРИВО	619,50	619,50	FOB	
	НАФТА	712,00	714,00	СIF	
	ГАЗБОЛ	619,5	619,5	СIF	
	ДИЗЕЛЪ	629,00	631,00	FOB	50PPM
	МАЗУТ	474,00	476,00	СIF	1.0%HSFO
	МАЗУТ	455,00	457,00	СIF	3.5%HSFO

► Цени на цветни метали

USD/т	Метал	Цена на разплащане	Купува 3 м.	Продава 3 м.
	МЕД	7442	7460,75	7464,75
	КАЛАЙ	17630	17600	17800
	ОЛОВО	2420,5	2438,5	2442
	ЦИНК	2458,5	2470	2472,5
	АЛУМИНИЙ	2243,5	2268	2268,5
	НИКЕЛ	18645	18726	18765
	АЛУМИНИЕВА СПЛАВ	1920	1940	2000

► Спот цени на благородни метали

USD/тройунция	Метал	Купува	Продава	Най-висока	Най-ниска
	ЗЛАТО	1130,65	1131,4	1140,75	1129,05
	СРЕБРО	18,46	18,5	18,86	18,45
	ПЛАТИНА	1619	1624	1648,5	1619,88
	ПАЛАДИЙ	456	457,35	463,88	455,75

► Срочни цени на пшеница

USD/т	Произход/място на доставка	Вид	Условия на доставка	Януари
	МЕКСИКАНСКИ ЗАЛИВ	ХЛЕБНА	FOB	193,25
	АВСТРАЛИЯ	ХЛЕБНА	СПОТ	500,29
	ФРАНЦИЯ РУАН	ХЛЕБНА	СПОТ	189,18
	АНГЛИЯ	ХЛЕБНА	ИЗТ. БЪРЯГ	201,73
	ГЕРМАНИЯ	ХЛЕБНА	СIF БАЛТИЙСКО МОРЕ	-
	УНГАРИЯ	ХЛЕБНА	СIF УНГАРИЯ	-
	УКРАИНА	ХЛЕБНА	FOB ЧЕРНО МОРЕ	202,10
	РУСИЯ	ФУРАЖНА	FOB ЧЕРНО МОРЕ	144,71

► Срочни цени на агрокултури

Вид	Борса	Единица	Февруари
Царевица	СВОТ	USD/bu.	368
Ечемик	АСЕ	USD/MT	134,24
Памук	NYBOT	USD/lb.	72,16
Какао	NYBOT	USD/MT	3431
Кафе	NYBOT	USD/lb.	141,5
Рапица	АСЕ	USD/MT	368,71
Ориз	СВОТ	USD/cwt	14
Овес	СВОТ	USD/bu.	231,75
Соя СВОТ	USD/bu.		970,75

► Срочни цени на агропродукти

Вид	Борса	Единица	Февруари
Захар	NYBOT	USD/lb.	28,14
Соево масло	СВОТ	USD/lb.	37,34
Портокалов сок	NYBOT	USD/lb.	129,95
Мляко	СМЕ	USD/cwt	14,4
Обезмаслено мляко	СМЕ	USD/cwt	126
Масло	СМЕ	USD/lb.	150
Денатуриран етанол	СВОТ	USD/gal.	1,79

Борси: СВОТ - Чикагска стокова борса; СМЕ - Чикагска търговска борса; NYBOT - Нюйоркска стокова борса; АСЕ - Австралийска стокова борса
Мерни единици: 1 bu. соя = 27.216 кг.; 1 bu. царевица = 25.4016 кг.; 1 bu. овес = 15.4224 кг. 1 lb. = 0.4536 кг.; 1 MT = 1000 кг.; 1 cwt = 50 кг.; 1 gal. = 3.785 л.; 1 USD = 1 U.S. cent

Пореден срив на строителството в ЕС

► **Строителството в България е намаляло с 22.5% за една година, твърдят от Евростат**

В Словакия и Португалия строителната продукция се увеличава

След корекция спрямо сезонни фактори строителната продукция в Европейския съюз намалява с 0.6% през ноември 2009 г. спрямо предходния месец, а в еврозоната е отчетен спад от 1.1%, сочат първи изчисления на Евростат, публикувани вчера. Отчетените за октомври понижения на продукцията от 0.4% в ЕС и 0.6% в еврозоната са ревизирани съответно на намаления от 0.3 и 0.4%. В сравнение с ноември 2008 г. продукцията се свива с 8% в еврозоната и с 6.7% в ЕС.

Повишение

Сред страните членки, за които са налични данни за ноември 2009 г., строителната продукция се увеличава в шест и намалява също в шест. Най-големи повишения са регистрирани в Словакия (+13.7%), Португалия (+4.1%) и Румъния (+2.9%), а най-големи спадове в Словения (-4.5%), Испания (-3.5%) и

България (-1.9%). Сградното строителство се понижава с 1.5% в еврозоната и с 0.7% в ЕС, а гражданското се увеличава с 0.9% в еврозоната и с 0.6% в ЕС.

Сравнение

На годишна база строителната продукция намалява в девет от страните с налични данни за ноември и се повишава в Полша (+8.8%), Чехия (+6.4%) и Германия (+3.8%). Най-големи намаления са регистрирани в Румъния (-24.4%), България (-22.5%), Словения (-18.1%) и Испания (-16.5%). Сградното строителство се свива с 10.5% в еврозоната и с 9.4% в ЕС. Гражданското нараства с 1.2% в еврозоната и с 4.4% в ЕС.

Индекс

За страните членки на ЕС, които изготвят индекс на строителната продукция, но не са предоставили данни за съответния период, Евростат определя приблизително липсващите стойности, за да изчисли средните за еврозоната и ЕС. България е сред страните, за които от Евростат изчисляват корекцията спрямо сезонни фактори.

Незавидна позиция на България в търговската логистика

Страната ни заема 63-то място в класация на Световната банка

Ново проучване на Световната банка поставя България на 63-то място по търговска логистика сред 155 държави. Лошата инфраструктура е една от причините за слабото класиране на страната.

Докладът на Световната банка, озаглавен Търговската логистика в световната икономика, се отнася до капацитетите на отделните държави да транспортират стоки и да свързват производителите на международните пазари. Институцията гледа на търговията като на ключ към по-бързо възстановяване от световната криза.

Постигането на добра търговска логистика трябва да бъде сред главните цели на развиващи се държави като България, чиято икономика е силно зависима от износа и търговския обмен, твърди президентът на световната банка Робърт Зелик.

Критерии

Новото проучване на Световната банка включва 155 държави. Най-добри показатели има Германия. Следват Сингапур, Швеция и Холандия. България е по средата на списъка - тя е 63-та по търговска логистика. Първото подобно проучване на Световната банка беше публикувано през 2007 г. Тогава България имаше по-добро място - 55-а сред 150 държави.

Една от главните причини за слабата търговска логистика на България отново е лошата инфраструктура. По критерия Състояние на инфраструктурата страната е на 94-то място. България е едва 95-а по критерия Спазване на сроковете за доставки. Ефективността на митниците ѝ също не е добра - 65-о място.

Към всичко това се добавя и относително високата цена на вносно-износните доставки. Цената на контейнер за износ, транспортиран на 300 км по въздух или по вода, е 1500 USD и отнема 2 дни. За сравнение - във водещата държава Германия цената на контейнер

за износ, транспортиран на 972 км по въздух, е 612 USD и отнема 3 и половина дни.

Рекордър

В Източна Европа с най-добри резултати е Полша, която е 30-а в света по търговската си логистика. Първите места в класацията на Световната банка заемат развитите държави. Според анализа между тях и развиващите се страни се откриват дълбоки разлики. Почти всички развиващи се страни се нуждаят от модернизация на митническите си служби, въвеждане на информационни технологии и разработване на частните търговско-логистични услуги.

Световната банка подчертава, че за успешна търговия допринасят както благоприятното географско разположение, така и инфраструктурата и доброто управление в една държава. Отдалечени държави като Чили успяват да продават прясна риба и плодове по цял свят в рекордни срокове благодарение на добрата си обща логистика.

България има привилегировано разположение, но доставките ѝ са бавни до голяма степен поради лошите инфраструктурни връзки. Най-слаби връзки имат държавите в Централна Африка и Централна Азия, които нямат излаз на море, намират се навътре в сушата и страдат от лошо управление. Някои близкостроителни и азиатски държави, като Ирак и Непал, също са на дъното на класацията.

Предвидимост

Според Световната банка в новата глобална търговска структура предвидимостта на доставките и тяхната сигурност са дори по-важни от разходите. Най-добра търговска логистика според финансовата институция има Сингапур. Сред напредналите търговски логистични връзки са тези на седемте най-развити държави. Германия е трета сред проучените страни, Япония - 6-а, Великобритания - 9-а, Канада - 10-а, САЩ - на 14-о място, Франция и Италия са съответно на 18-о и 22-ро място.

► В Източна Европа Полша е с най-добра търговска логистика

МБАЛ „ТОКУДА БОЛНИЦА СОФИЯ“ АД ОБЯВЯВА КОНКУРСИ ЗА:
старши научен сътрудник II степен по: 03.01.47 кардиология – един, за нуждите на отделението по Кардиология; 03.01.48 ангиология – един, за нуждите на клиниката по Съдова хирургия със срок 3 месеца; научни сътрудници III-I степен със срок 1 месец от обнародването в „Държавен вестник“ по: 03.01.38 Анестезиология и ревматология – двама, 03.01.15 Нефрология – трима, 03.01.50 Педиатрия – трима, 03.01.51 Микропедиатрия – един, 03.03.04 Хирургична стоматология – един, 03.01.36 Офталмология – един, 03.01.45 Акушерство и гинекология – един, 03.01.42 Урология – един, 03.01.40 Ортопедия и травматология – двама, 03.01.17 Белодробни болести – един, 03.01.18 Ревматология – един, 03.01.03 Патологоанатомия и цитопатология – един, 03.01.44 Гръдна хирургия – един, 03.01.39 Хематология и преливане на кръв – един, 03.01.28 Медицинска радиология и рентгенология – един, 03.01.49 Сърдечносъдова хирургия – шест, 03.01.47 Кардиология – един, 03.01.58 Физиотерапия, курортология и рехабилитация – един, 03.01.21 Дерматология и венерология – един, 03.01.13 Вътрешни болести – един. Документи – на адрес: София, 1407, бул. "Н. Вапцаров" № 51Б, ет.9, Дирекция Научна и учебна дейност, тел: 403 4228; 403 4221.

Развитие Корпоративна банка с нов офис

Корпоративна търговска банка откри нов офис в центъра на столицата. В него ще се предлага цялата гама банкови услуги на трезора за корпоративни клиенти

и граждани. Това е 11-ото подразделение на банката с председател на надзорния съвет Цветан Василев (на снимката) в столицата и 45-ото в страната. Адресът е ул. 6 септември N 2. В последните месеци бяха отворени финансови центрове и офиси на КТБ в Плевен, Кърджали, Трявна и Враца.

Число

45

► са офисите на Корпоративна търговска банка в цялата страна

Интервю Йоанис Китиксис, началник-управление Жилищно кредитиране на Пощенска банка

Жилищното кредитиране ще е приоритет за банките

Лошите заеми не са заплаха за системата

► **Господин Китиксис, каква е вашата оценка за развитието на жилищното кредитиране?**

- През последните три месеца определено се забелязва раздвижване при жилищното кредитиране. Вече се наблюдава повече дейност и самите банки започнаха да отпускат повече кредити, макар да запазват по-консервативен подход от началото на кризата. Но те са вече по-гъвкави, когато прилагат и актуализират своите критерии за кредитиране, за да отговорят на нуждите на своите клиенти. Несъмнено има позитивно развитие в тази област.

► **В каква насока се променят критериите?**

- Основната промяна е свързана с промяна на финансиране от пазарната стойност на закупувания имот, както и по отношение на общия размер на кредита, който бихме отпуснали.

► **Статистика на БНБ сочи, че жилищните кредити през ноември се увеличават с 10% на годишна база, ще продължи ли тази тенденция?**

- Тенденцията ще продължи и през 2010 г. Причината е, че банките вече по-спокойно отпускат кредити въпреки възприетия по-консервативен подход, тъй като работят по-активно с клиенти, които отговарят на определен профил - хора, които имат стабилна работа, редовни доходи.

► **Няма ли опасност да се увеличават необслужваните жилищни кредити?**

- Очакваме тенденцията за нарастване на необслужваните кредити да продължи през първата половина на 2010 г., но не със същите темпове, както беше в миналото. Увеличението ще е по-бавно. Лошите кредити в областта на жилищното кредитиране няма да надхвърлят 10%.

Банковата система в България е много стабилна и

” **Тенденцията за нарастване на необслужваните кредити ще продължи през първата половина на 2010 г., но не със същите темпове, както беше в миналото. Лошите кредити в областта на жилищното кредитиране няма да надхвърлят 10%**

необслужваните кредити на тези нива няма да представляват заплаха за нейната стабилност и доходност.

► **Ще има ли понижение на лихвите?**

- Някои банки вече намаляха лихвите по новоотпуснатите кредити и Пощенска банка беше сред тях. Важно е да се отбележи, че пазарът диктува промените. През последните три месеца наблюдаваме намаляване на лихвите по депозитите. Ако тази тенденция се стабилизира, през втората половина на 2010 г. ще се понижат и лихвите по кредитите.

► **До какви нива може да се понижат лихвите?**

- Много е трудно да се отговори на този въпрос, би било спекулация. Все още има твърде много неизвестни - кога трайно ще паднат лихвите по депозитите, до какви нива ще намалят, на какви нива ще се стабилизира. Трябва да се взимат под внимание и другите фактори, като рисковата премия на страната, наличността на ресурс и други. Не мога да кажа дали намалението ще е с 10 или 20 базисни пункта например, защото не бих искал да правя предположения.

Едно нещо е сигурно - ако се стабилизира лихвите по депозитите, ще можем да бъдем много по-гъвкави по отношение на кредитирането, на лихвените нива, което

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

ще допринесе и за заздравяването на икономиката. И ние сме зависими от пазара и ще действваме веднага щом той ни позволи.

► **Какво ще се случи със сегмента на жилищното кредитиране през 2010 г.?**

- Жилищното кредитиране ще бъде сред основните продукти, които банките ще развиват и предлагат. Убедени сме, че през 2010 г. клиентът ще има много по-голяма възможност да определя пазара - той ще бъде в позиция внимателно да решава какво ще купува и на каква цена. Очакваме такава промяна в поведението на клиентите. Те ще търсят и ще изискват качеството, цената няма да е най-важният фактор, както беше в миналото. Ще се насочат към строители, които са познати и уважавани, освен това ще търсят готови имоти, които имат всички необходими актове или са в последните етапи пред завършване. Очакваме 2010-а да бъде добра година за закупуване на недвижим имот.

► **Предвиждате ли нови продукти на кредитния пазар за 2010 г.?**

- Не спираме да развиваме

нови продукти. Ние сме лидер в областта на иновациите и на новите продукти. В момента разработваме такива, като внимателно следим търсенето на пазара. Например през 2009 г. идентифицирахме повишената нужда от сигурност и предложихме жилищен кредит с уникален по рода си застрахователен пакет, който защитава клиентите и при безработица. Предложихме и кредит с фиксирана лихва за първите две години. През тази година ще продължим да предлагаме продукти, които дават сигурност на клиентите. Това ще бъде посоката ни, докато не се уверим, че най-тежките времена са вече зад нас.

► **Каква е вашата прогноза - кога ще се стабилизира финансовата система?**

- Финансовата система в страната е стабилна, забавянето е в реалната икономика. През втората половина на 2010 г. очакваме да започне бавно стабилизиране на икономиката, което съответно ще се отрази на кредитирането, което ще се възстанови.

► **Какви ще бъдат предизвикателствата пред**

банковата система?

- Предизвикателствата пред нас са пряк резултат от икономическата криза. Свързани са с намалено търсене, с увеличаване на безработицата и нарастване на лошите кредити. Справяме се с тези предизвикателства по множество начини, предложихме на клиентите си различни схеми и възможности, за да им помагаме в трудните моменти.

Жилищното кредитиране ще бъде сред приоритетните продукти, върху които банките ще се фокусират през годината. Това ще помогне за подобряване не само на строителния сектор, но и ще стимулира икономиката като цяло.

► **Трябва ли да се промени нещо в политиката на банките в областта на жилищното кредитиране?**

- Банките имат желанието да допринесат за цялостното възстановяване на икономиката. Опитваме се да реализираме ръст на жилищните кредити, но сме зависими от клиентите си, които все още усещат несигурност в настоящия икономически климат. В този смисъл не зависи само от банките, а

Визитка Кой е Йоанис Китиксис

► Йоанис Китиксис е началник-управление Жилищно кредитиране на Пощенска банка от 2009 г.

► Присъединява се към екипа на Юробанк И Еф Джи в Гърция през 2003 г. с над 10-годишен опит на американския банков пазар.

► В Гърция е работил в управление Жилищно кредитиране, където последно заема позицията зам.-началник за Северна Гърция.

► Има степени по Международен бизнес и Маркетинг от университета Кутстаун, Пенсилвания.

и клиентите имат своята роля. Именно затова разработваме продукти, които да предлагат допълнителна сигурност. Банките правят всичко възможно за клиентите си и се надявам, че през следващите месеци ще станем свидетели на едно положително икономическо развитие, което ще ни позволи да направим повече.

Рагослава Димитрова

Малкият бизнес на Испания търси български партньори

Интервю Мануел Риера, председател на Българо-каталунската търговска камара

► Койствие, господин Риера?

- Аз съм юрист, в моята страна Испания съм съветвал министри, например министъра по пътното строителство, а в България съм от 3 години. Съветвал съм Агенция Пътна инфраструктура. Сега съм представител на Българската стопанска камара за Испания, Франция и Андора. Аз съм каталуец, Поел съм и председателството на Българо-каталунската търговска камара.

► Каква е същността на вашата работа?

- Работя в две направления. Едното е свързано с частен бизнес. Аз съм генерален директор за Източна Европа на G 56 - това е една от значимите испански строителни фирми. Второто направление е институционално - в Българо-каталунската индустриална камара и Българската стопанска камара. Най-общо мога да кажа, че обяснявам в Испания, Франция и Андора какво е България и какво могат българите. Защото, да не се лъжем, България е големият непознат за Европа.

► Защо мислите, че вашата работа може да бъде от полза за България?

- По две причини. Едната е, че разбирам от работата си, а втората, че ние от Испания и Каталуния вече сме минали по този път. Влязохме в ЕС много по-рано и успяхме да се развием икономически. Познавам опита на моята страна - както успехите, така и грешките, които допуснахме. Ще бъде много добре, ако успеете да повторите само положителния ни опит, без да грешите като нас. Много ми се иска Европа да научи поне малко от историята на България, да „открие“, че сте били третата по големина европейска сила в средновековието, а не само името ви да се върти в черните и криминалните хроники на новините.

► За българите/Испания е едно привлекателно място за работа. Но кризата поразява много „българските“ отрасли - строителство и хотелиерство. Какво ги очаква сега?

- Вярвам, че образовател-

ната система на България е много по-добра от испанската. Нивото на образование на българите в Испания е високо. Обикновено това са хора, които говорят английски, немски и по необходимост - испански. Мисля, че те имат много добри шансове да си намерят работа дори по време на криза.

► Освен с работната сила, с кои други страни България е интересна за испанците?

- На първо място е фактът, че вашата страна вече е в ЕС и има парични фондове от Европа, които да усвояват. Например субсидии за инфраструктурно строителство. В последните 20 години страната, която най-много е развила инфраструктурата си, е Испания. Ние нямахме добри железници, а сега сме лидери във влаковете с висока скорост. Автомагистралите ни бяха 1000 километра, а сега са 10 000 километра. Имаше 920 селски къщи, а сега са 20 000 селски къщи за туризъм. Всичко това ние постигнахме, използвайки разумно европейските пари. В България вече са се настанили испански фирми, които инвестират тук. Например фирма Рока, както и още една голяма фирма за керамични изделия, която е в Русе. Част от моите задължения е да представям възможностите за инвестиции в България, така че испански фирми да прехвърлят част от дейността си тук, защото стойността на работната ръка тук е ниска, техническият капацитет е висок, данъците - ниски, а законодателството - добро за инвеститорите. Това са няколко неотразими конкурентни предимства за вашата страна.

► Нека сега да погледнем обратно - с какво Испания е интересна за българския бизнес?

- От много години Испания внася текстил, произведен тук. Това продължава дори и сега, в условията на криза. Внасяме също така обувки и продукти на българската бижутерийна индустрия. Въпросът сега обаче е друг - кои ще са тези изделия, в които испанските фирми ще могат да добавят много повече стойност тук, отколкото

в Испания. Това, разбира се, е и въпрос, който много повече касае българския бизнес. Добре, тук вие шивате много хубави ризи и панталони, правите отлични обувки. Но България не трябва да се съревновава да шие най-евтините ризи, панталони и обувки. А например да прави най-люксовите вратовръзки в света.

► Като казахте, че България е една Испания преди 20 или 30 години, сигурно имате по-точна прогноза за това, което ни очаква?

- През първите 2-3 години от влизането на Испания в еврозоната страната ни постоянно беше на загуба. Не знаехме как да достигнем до европейските пари, а имаше големи очаквания. България в момента прави същото - внася си вноските в ЕС, но трудно получава пари от европейските програми и хората са разочаровани. Мисля, че идва времето, когато ще можете да споделите предимствата на съюза.

► Господин Риера, представете ни фирма G 56, в която сте мениджър за Източна Европа?

- Фирмата има различни направления на дейността си и едното е обществено строителство, заради което съм назначен тук. Имаме опит и интерес да управляваме строителството на

пътища, пречиствателни станции. В Испания ние сме специалисти също в изграждането на общинските пазари, болници, домове за възрастни хора, търговски сгради. Например ние правим много от банковите офиси в Испания, сградите на големите магазини за облекла, хипермаркети. Имаме и направление ресторантьорство и строим луксозни ресторанти. Строим също така големи хотели например от веригата Сол мелиа. Управляваме строителния процес от проекта до изграждането. В България сме от три години и екипът ни е от 12 души. В Каталуния сме 110 души, в Мадрид - 160 души. Всички са отлични архитекти и инженери. За самото строителство наемаме подизпълнители на място. Преди една година компанията ни спечели награда за най-добър европейски тунел, който направихме в Андора. В България дойдохме, за да направим курорт на Слънчев бряг, инвестицията е за около 100 млн. EUR, от които досега са вложени 32 млн. EUR. Темпът ни обаче е по-бавен, защото пазарът и в България се сви. Но работим.

► Господин Риера, като мениджър и като консултант вие обикаляте България интензивно. Какви срещи ви предсто-ят?

- През февруари имаме

среща с администрацията на Южен Централен район. Ще обясним формулите за финансиране на различни проекти. Общините тук не разполагат с много пари, но имат необходимост да строят обществени сгради и инфраструктура. На тази среща ще наблегнем на публично-частното партньорство и начините за частно финансиране на изграждането на проекти с обществено значение. В Испания по тази формула има построени затвори, съдилища, училища, пътища, жилища и дори метро-линии. Ако Пловдив иска да си строи например съдебен комплекс, но няма пари, можем да се споразумеем да го построим ние, да го поддържаме и да го дадем под наем за 30 години и на 31-вата градът ще е „изкупил“ съдебния комплекс, а ние ще сме си върнали парите с печалба.

► Каквистарисковетез един бизнес между толкова отдалечени страни? Защо да си вярваме в един кризисен момент като сегашния?

- Защото сме европейци и бидейки в Европа, имаме обща юридическа сигурност. Кризата не ме притеснява толкова. Притеснява ме начинът на мислене на испанския предприемач. Той казва: аз имам опит от работа в Мароко, следователно мога да работя и в България. Грешка. Бъл-

гария е в Европа, където сме и ние. И ако решиш да хитруваш, Европейският съд в Брюксел много бързо ще ти почука на вратата. Съветвам испанския предприемач да дойде тук, за да добавя повече стойност, отколкото в Мароко. В последните две години има спад в стокообмена между България и Испания. Защото се занимавахме с неща, които имат ниска добавена стойност, като текстил, обувки, лека промишленост. Голяма грешка беше потокът на испански капитал към недвижимостта в България - в хотели в Банско и бизнес сгради в София, жилища в различни градове. Това е и моя грешка, защото как можеш да продадеш тук едно жилище за 120 000 EUR, когато средната заплата е 360 EUR. Ще дойдем ли испанците да живеят тук? Или пък всички англичани ще хукнат към България? Мисля, че насоката на привличане на капитали трябва да се промени от големите към малките и най-вече към средните фирми. Кризата ни показва, че когато голяма фирма затвори - 1000 души излизат на улицата. Но ако малка и средна фирма затвори - не е толкова страшно. Така че нека да идват големи инвеститори, но да опитаме да привлечем също малък и среден испански бизнес в България.

Михаил Ванчев

Бизнес имотите в Европа поемат смело нагоре

Инвеститорите се насочват към първо-класни продукти

Инвестициите в бизнес имоти в Европа се покачиха с повече от 40% през последните три месеца, което е най-високото ниво от краха на Lehman Brothers през 2008 г. През последното тримесечие на 2009 г. бяха сключени сделки на обща стойност 25.7 млрд. EUR, което е с над 42% повече в сравнение с предходното тримесечие и двойно повече от първите две тримесечия, сочи доклад на консултантската компания CB Richard Ellis. Тези суми потвърждават данните, че се забелязва връщане към сегмента на имоти от страна на редица институционални инвеститори и възстановяване на стойностите на пазари като Великобритания от лятото насам.

Активност

Благодарение на скока на активността през последното тримесечие общият обем през 2009 г. е достигнал 70 млрд. EUR, което все още е по-ниско от обема от 121 млрд. EUR, регистриран през 2008 г. Почти всички пазари в Европа са отчели ръст в инвестиционната активност през последните три месеца на миналата година. Най-голям дял от новите инвестиции се пада на Великобритания, която е привлякла над една трета от общия обем на континента. Инвестициите на Острова са се повишили с 64% през втората половина на годината в сравнение с първата.

Следващият по големина пазар е Германия, където инвестициите представляват около 15% от инвестиционната активност.

Четвъртото тримесечие обикновено е едно от най-активните през годината, въпреки че според компанията повишеният обем се очаква да продължи и през 2010 г., пише FT.

Доминация

По думите на Майкъл Хадок, директор Проучвания и консултации за Европа в CBRE, ръстът е започнал на най-ключовите пазари в Европа, но се разпространява и към другите. Най-силен ръст е отчетен в Централна и Източна Европа - регион, който традиционно се възприема като високорисков в сравнение с по-установените западни пазари, въпреки че повишението е от значително по-ниска база. През втората половина имаше и ръст в трансграничните инвестиции за разлика от първата половина, която бе доминирана от национални инвеститори. Само през декември германските инвестиционни фондове от отворен тип са инвестирали 1 млрд. EUR в най-малко 13 сделки на седем пазара. Най-голямата сделка през втората половина бе придобиването на централата на HSBC на Канари Уорф. Въпреки ръста в инвестиционната активност в Европа интересът на инвеститорите все още е прикован върху първокласните продукти на най-ликвидните пазари, уточнява Хадок.

70

▶ млрд. EUR са инвестирани в бизнес имоти в Европа през миналата година

Накъде ще поемат парите на чуждите инвеститори през 2010 г.

▶ САЩ остават също и страната, избрана като най-стабилна и сигурна инвестиционна среда на пазара на имоти

Петте развиващи се топпазара са Китай, Бразилия, Индия, Мексико и Турция

САЩ остават предпочитана инвестиционна възможност за чуждестранните инвеститори в недвижими имоти тази година, сочат резултатите от 18-ото годишно проучване сред членовете на Асоциацията на чуждестранните инвеститори в имоти (AFIRE). Проучването е реализирано през четвъртото тримесечие на 2009 г. сред членовете на асоциацията. Респондентите притежават имоти по цял свят на стойност над 842 млрд. USD, включително за 304 млрд. в САЩ.

Възможност
Общо 51% от тях посочват

44

▶ процента от инвестициите в имоти са привлечени от САЩ

САЩ като най-добра възможност за повишаване на стойността на имотите спрямо 37% през 2008, 26% през 2007 и 23% през 2006 г. За последно респондентите са били толкова оптимистично настроени за пазара в Щатите през 2003 г., когато делът също е бил 51%. Две трети от анкетиранияте планират да увеличат инвестициите си в САЩ през 2010 г. в сравнение с 2009 г. На второ място се нарежда Великобритания, която привлича 30% от гласовете на анкетиранияте, а на трето е Китай с 10%.

Предпочитания

Сред градовете в САЩ, представляващи най-добри инвестиционни възможности, участниците в проучването категорично отличават Вашингтон и Ню Йорк, които са значително по-напред от третия град в предпочитанията - Сан Франциско. Тази година Бостън напредва значително до четвъртото място, а Лос Анджелис отстъпва с една позиция до петото. Както и миналата година

респондентите изразяват силен интерес в многофамилните жилищни сгради като предпочитан тип имоти, следван от офиси, индустриални площи, търговски площи и хотели.

Тенденции

В глобален мащаб три града се очертават като ясни цели за парите на инвеститорите - на първо място Лондон, изпреварвайки значително Вашингтон и Ню Йорк на второ и трето съответно. Париж и Токио са доста по-назад на четвърта и пета позиция. Миналата година Лондон е бил на второ място, следвайки Вашингтон отблизо, а на трето - Ню Йорк.

САЩ остават също и страната, избрана като „най-стабилна и сигурна инвестиционна среда на пазара на имоти“, въпреки че предимството ѝ намалява - Щатите привличат 44% от гласовете по този показател, Германия - 21%, а Канада - 14%. Петте развиващи се топпазара са Китай, Бразилия, Индия, Мексико и Турция, сочат още данните от проучва-

нето.

Бразилия и Индия, които бяха на първо и второ място сред развиващите се пазари миналата година, получават само по половината от гласовете, които Китай привлича. Освен това инвеститорите разкриват намерения да инвестират почти целия си капитал, предназначен за развиващи се пазари, в Китай.

Зелено

Все по-голям брой респонденти казват, че „зелените“ характеристики влияят на решението им за покупка на имот. Тази година 14% от тях посочват, че зелените характеристики влияят на решението им „значително“, а за 70% влияят „до известна степен“.

През 2009 г. тези дялове са били съответно 12 и 60%. Тази година 17% казват, че зелените характеристики не оказват никакво влияние спрямо 28% през 2009 г. Създадена през 1988 г., асоциацията към момента има близо 200 членове от 21 държави и е базирана във Вашингтон.

▶ Най-голям дял от новите инвестиции се пада на Великобритания

Традиция

Рекламираме вино на Острова

Аграрното министерство одобри промоционална програма Вкусете традицията, предложена от Националната лозаро-винарска камара. Тя предвижда представяне на български вина със защитено наименование

за произход или защитено географско указание и вина с обозначение на винения сорт лоза на пазарите на Великобритания и Ирландия. Разработена е за 3 години и ще бъде представена за разглеждане пред ЕК. Общата сума за изпълнение на програмата е близо 2 млн. EUR.

941 416 EUR ще бъдат финансирани от ЕС, 513 594 EUR от България и 363 753 EUR от камарата на винарите. Идеята е да бъдат популяризирани не по-малко от десет малко известни досега по-скъпи качествени български вина във Великобритания и Ирландия. Тя предвижда рекламни статии, дегустации на вина и др.

Позиция

Българските фермери срещу гръцките

Съюзът на животновъдите в България се обяви против блокадата на гръцката граница. Това става ясно от писмо, което те изпратиха вчера до министрите на земеделието, на вътрешните и външните работи, до всички

браншови организации на животновъдите и земеделците и до протестиращите си колеги. Съюзът на животновъдите в България декларира, че напълно разбира проблемите, които са проблемите и за всички животновъди и земеделци в цяла Европа. Според тях протестите засягат българските интереси.

Европа дава допълнително пари за производство на мляко

Започва усвояването на 37 млн. EUR, които ЕС ни отпуска за излизане от кризата

Готови са промените в наредбата за субсидии по мярката за модернизиране на земеделските стопанства от Програмата за развитие на селските райони, съобщиха от Министерството на земеделието и храните. В документа са посочени условията, при които бенефициентите ще получат 10% увеличение на средствата. Допълнителните пари идват от Европейския план за икономическо възстановяване, който беше одобрен миналата година като антикризисна мярка. България тогава получи 37 млн. EUR. По мярката за модернизиране на селските стопанства ще бъдат субсидирани инвестиции, свързани с производството на мляко, биогаз и др.

Авансови плащания

Друг основен момент в наредбата е увеличаването на авансовото плащане до 50% от стойността на одобрената субсидия. Става дума за проекти, които са договорени след август 2009 и през 2010 г. От про-

мените става ясно също, че субсидията за инвестиции, свързани с прилагането на нитратната директива, ще бъде в размер на 85% от общите допустими разходи за одобрени проекти в рамките на 2010 г.

Нитратни зони

Няма да подлежат на финансиране проекти, които са разположени в нитратно уязвими зони или се използват основно за дейности в такива зони. Също и при условие, че инвестициите са директно свързани с изпълнението на програмата за ограничаване и ликвидиране на замърсяването с нитрати от земеделски източници в нитратно уязвимите зони.

Изключение от тези условия правят инвестиции, които са директно свързани с изпълнението на задължителните изисквания за капацитета на съоръженията за съхранение на оборския тор в земеделското стопанство. Това произтича от програмата за ограничаване и ликвидиране на замърсяването с нитрати от земеделски източници в нитратно уязвимите зони. Също така и за млади фермери, които получават средства по мярката млад фермер.

Светлана Трифоновска

Българските фермери ще могат да разчитат на допълнителни средства от Евросъюза

Отново приемат проект за модернизиране на фермите

Предстои деблокиране на мярката за модернизиране на селските стопанства към Програмата за развитие на селските райони. Миналата година поради огромния интерес към тези проекти се наложи временно да бъде спряна приемът им, тъй като от ДФ Земеделие не беше възможно те да бъдат обработени. Съвсем скоро приемът ще бъде възстановен. Допълнителните средства от ЕК обаче няма да се отнасят за проекти, които са свързани със закупуването на селскостопанска техника, казаха от агроведомството.

Средствата, които страната ни получава допълни-

телно, са 36.83 млн. EUR и са към Програмата за развитие на селските райони. Те идват по линия на Европейския план за икономическо възстановяване. Предназначени са за изпълнение на дейности, свързани с управление на водите - 56% от средствата, производство на възобновяема енергия - 35%, и реструктуриране на млечния сектор - 9%.

Климат

Предвижда се увеличение с 10% на финансовата помощ за инвестиции, свързани с изменение на климата, възобновяеми енергийни източници (ВЕИ); управле-

ние на водите, биологично разнообразие, мерки, съпътстващи реструктурирането на млечния сектор, и иновации, както и развитие на ширококоловия интернет в селските райони.

План

Допълнителните средства по Европейския план за икономическо възстановяване се предоставят на всички държави членки за 2009 и 2010 г. За България определената сума е 33.15 млн. EUR, които заедно с 10% национално съфинансиране, равняващо се на 3.68 млн. EUR, възлизат на 36.83 млн. EUR. Европейският план за ико-

номическо възстановяване, приет от Европейския съвет в края на 2008 г., предвижда ускорено адаптиране на страните от ЕС към предизвикателствата, свързани с икономическата и финансовата криза. Планът разполага с около 1.5% от БВП на ЕС, или приблизително 200 млрд. EUR. От тази сума 1.020 млрд. EUR се предоставят на всички държави членки чрез Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони с цел активизиране на проектите, свързани с новите предизвикателства, причинени от изменение на климата.

Възможност Инвестиции, които ще бъдат финансирани

Ще бъдат финансирани допълнително проектите по мярката за модернизиране на стопанствата в следните раздели:

- ▶ **Проекти, директно свързани с производството на мляко.**
- ▶ **Инвестиции в сгради и оборудване** на енергийната ефективност на земеделското стопанство.
- ▶ **Проекти, свързани с производството на биогаз,** на електричество или топлинна енергия посредством прера-

ботка на биомаса.

▶ **Вложения за създаване или презасаждане** на бързо растящи храсти и дървесни видове, които ще бъдат използвани за производство на биоенергия.

▶ **Инвестиции във водоспестяващи технологии на ниво стопанство,** включително съоръжения за съхранение на водата и пречистване на отпадни води от производството.

▶ **Няма да получат помощ тези кандидати,** за които се установи, че изкуствено са създали условията, необходими за получаване на помощта, с цел получаване на предимство.

Осигуровки

Какво се промени през последните 4 г.

Сиби издаде петото преработено и допълнено издание на учебника „Осигурително право“ с автор проф. Васил Мръчков. То е съобразено с новото действащо осигурително

право, включително с последните изменения в Кодекса за социално осигуряване и в Закона за здравното осигуряване, които са в сила от 1 януари 2010 г. През изминалите 4 години Кодексът за социално осигуряване беше променян 21 пъти, а Законът за здравното осигуряване - 13 пъти.

Редактор:
Светлана Желева
szhelva@pari.bg
tel. 4395-871

Реклама:
Деница Зарева
dzareva@pari.bg
tel. 4395-856

МОЯТ БИЗНЕС

Бизнес, роден в криза

Екстра-пласт ЕООД държи над 50 на сто от пазара на стоки за еднократна употреба в Плевен и Ловеч

Сегашната икономическа криза не ме плаши, защото вече няколко пъти съм бил в подобни ситуации и съм успявал да се справя с тях. Точно в криза започнах бизнеса си - преди 20 години, когато на пазара ни имаше дефицит за всичко, твърди плевенчанинът Иван Кюлджийски.

Неговата фирма Екстра-пласт ЕООД държи над 50 на сто от пазара на стоки за еднократна употреба в областите Плевен и Ловеч. Тя е официален представител на най-големите български производители на този вид изделия - Екстрапак, Мипласт, Термопласт. Кюлджийски е изградил четири търговски бази - две в Плевен и по една в Ловеч и Троян. С тях покрива и двата региона. Работи и с малки кафенета, и с ресторанти, и с фирми за кетъринг, и с големи търговски вериги, и с производители от хранително-вкусовата промишленост.

Началото

Плевенчанинът завършил Университета за национално и световно стопанство през 1990 г. със специалност Транспорт. Още като студент подписал 5-годишен договор за работа в БДЖ. Престоят му в железопътната компания обаче се оказал кратък. Покрай започналите структурни промени в железницата Кюлджийски решил, че вместо да разчита на благоволенieto на шефовете си, ще е по-добре да се огледа и да си потърси място в частния бизнес.

Оказа се, че бизнесът сам ме намери. В ония дефицитни години имахли някаква стока, независимо каква, продавах я без проблеми. По време на следването завързах доста контакти. Колегите и приятелите ми знаеха, че имам познати в много фирми, и ме търсеха да им намеря различни стоки. Усетих, че има хляб в тая работа, и регистрирах фирма, разказва Иван Кюлджийски.

Нишата

Предприемчивият мъж се насочил към пазарна ниша,

която по онова време изглеждала огромна - чашките за еднократна употреба. Първата му инвестиция била в ремарке за неговата лада.

Пътувал постоянно до фирмите производители и се връщал в Плевен, за да обиколи обектите на клиентите си и да ги зареди. През 1992 г. отворил първия си магазин. Собствениците на заведенията в града знаели в кои дни пътува за доставки и на следващата сутрин пращали свои хора да чакат на опашка пред магазина му.

Вносът по онова време беше практически невъзможен, защото чашките излизаха много скъпи за нашия пазар. Българските производители пък бяха малко. Обикновен търговец не можеше да стигне до тях - трябваше да мине през определени хора. Системата беше непробиваема, твърди Кюлджийски.

Постепенно разширявал дейността на фирмата си с други стоки за еднократна употреба - торбички, опаковки, кутии и т.н. Сега всяка от четирите му бази може да покрие над 90 на сто от потребностите на заведенията за хранене и кетъринг фирмите в своя район. Освен в необходимото оборудване Кюлджийски е инвестирал и в транспортни средства - два камиона и четири пикапа. Във фирмата работят общо 12 души.

Конкуренция

Когато прокождах в бизнеса, имах едно сериозно предимство пред многото мераклии да се вмъкнат в тази пазарна ниша - икономическото ми образование и желанието да правя всичко така, както изисква законът. И досега в този сектор има доста „сиви“ субекти. Все още се предлагат неща, които са произведени полулегално в гаражи и други неподходящи помещения, твърди плевенчанинът.

Кюлджийски имал късмет и с бизнес партньорите. Собствениците на най-големите фирми производители от бранша се оказали негови състуденти

► **Коректност, лоялност и уважение към партньора - това са моите принципи в бизнеса, твърди собственикът на Екстра-пласт ЕООД Иван Кюлджийски**

СНИМКА АВТОРЪТ

или приятели. След годините на съвместна работа доверието между него и тях станало непохватимо. И точно то сега му дава увереност, че е една стъпка пред конкурентите.

Заради екологията вече 30 на сто от торбичките, които Екстра-пласт произвежда, са изработени от декоративен. Фирмата доставя

на клиентите си и голямо разнообразие от торбички за многократна употреба.

Кризата

Въпреки богатия си опит с икономическите кризи през отминалите 20 г. Кюлджийски си признава, че не е бил напълно подготвен за последната. Цените на много от продуктите, с ко-

ито търгува, в един момент паднали. А той поддържа сериозни наличности от всички артикули, защото не може да каже на клиентите си „Днес нямам това, което ви трябва. Елате утре!“

Много години съм вече на пазара. Не мога да си позволя дребни хитроусти. Клиентът трябва да

е сигурен, че всичко ще стане така, както сме се договорили. Иначе ще компрометирам доброто име на фирмата. Предпочетох да загубя от падането на цените, но да запазя коректните и лоялни взаимоотношения с партньорите в бизнеса, допълва Иван Кюлджийски.

Ангел Атанасов

Характеристика

” Да си ръководител означава да поемаш рискове и да имаш смелостта да си признаеш, когато нещо не върви

► **Джеф Зукър**, изп. директор на NBC Universal

Финал
Сделката за 50% от Уест Хам приключена

Дейвид Голд и Дейвид Съливан са приключили сделката за Уест Хам Юнайтд. Бившите собственици на Бърмингам Сити са платили около 50 млн. GBP за 50% дял в клуба, който се оценява на 105 млн. GBP.

Дватама ще имат последната дума за всички решения във футболния отбор. Бившият изпълнителен директор на Бърмингам Карън Брейди ще бъде вицепрезидент на Уест Хам, а Джан-Франко Зола остава мениджър. Голд и Съливан са изготвили и седемгодишен план, който да изведе клуба в Шампионската лига. Ще бъдат обсъдени и евентуални трансфери.

По вълните на лукса

Руският милиардер Роман Абрамович обзавежда последната си яхта с произведения на изкуството

Руският милиардер Роман Абрамович си е купил 35 произведения на съвременното изкуство за новата си луксозна яхта Затъмнение (Eclipse). Покупките са осъществени чрез Терънс Дисдейл, който прави вътрешния дизайн на яхтите на бизнесмена, посочва директорът на английската галерия Millennium Джоузеф Кларк пред Bloomberg.

Собственикът на футболния клуб Челси не говори за колекцията си. Участието му в търгове, където си партнира с Даша Жукова, често вдига цените и според

търговци възобновяването на покупките може да повиши доверието на клиентите. Винаги когато колекционер от такъв мащаб излезе на пазара, това е добра новина за всички, казват специалисти.

Придобивки

Покупките от Millennium досега са на стойност 200 хил. GBP и са направени през последните шест месеца. Богатството на Абрамович се оценява на 7 млрд. GBP според класацията на богатите хора на Sunday Times за 2009 г. Милиардерът е собственик на три яхти. Дългата 116 м Пелорус е предишната гордост на флота на Абрамович. Яхтата фигурира на сайта на Terence Disdale Design Ltd. като една от поръчките на фирмата.

Абрамович купи „Триптих“ на Франсис Бейкър от 1976 г. за 86.3 млн. USD и „Спящата социална работничка“ (Benefits Supervisor Sleeping) на Луциан Фройд от 1995 г. за 33.6 млн. USD на аукциони в Ню Йорк през май 2008 г. Това бяха рекордно високи цени за творба на следвоенен художник и картина на жив художник, казват специалисти.

Яхтата

Затъмнение е дълга около 170 м и е най-голямата частна яхта в света. Построена е от Blohm + Voss от Хамбург и е пусната на вода на 12 юни 2009 г., като се очаква да бъде доставена тази година. Лодката

е бронирана и разполага с противоракетна система. Срещу папараците е монтиран лазерен щит, който изстрелва лъчи светлина към фотоапаратите и унищожават снимките.

Яхтата е регистрирана на Бермудските острови, обслужва се от екипаж от 70 души, има две площадки за хеликоптери, 11 каюти за гости, дискотека и поне една миниподводница според сайта Live Yachting. Цената на Затъмнение не е известна, но може да стигне 1.2 млрд. USD. Построяването ѝ е отнело четири години.

Тенденции

На яхтата на Абрамович ще има скулптури на Саймън Алън, който прави позлатени стенни релефи, напомнящи на огромни бижута, на цени между 5000 и 18 хил. GBP. Ще бъдат окачени и абстрактни рисунки на Тревър Бел на стойност 25 хил. GBP.

Покупките на Абрамович показват как луксозният вътрешен дизайн се оказва спасителен пояс за галериите, излагащи декоративни работи, които не се смятат за авангардни. В момента се правят много стилни произведения на разумни цени, които се харесват от вътрешните дизайнери, казват търговци. Обикновено такива неща не се предлагат на аукционите. Експонати от Millennium на стойност 200 хил. GBP са били избрани и за обзавеждането на луксозния хотел Connaught в Мейфър, Лондон.

Търг
Портрет показва мрачния По в нова светлина

Портрет на Едгар Алан По, който го представя като далеч по-енергичен младеж от популярния му мрачен образ, ще бъде предложен на търг през юни в Синсинати. Акварелът на Смит е един от три него-

ви портрета на американския писател. Знае се, че По е позирал за акварела през 1843-1844 г. Очаква се творбата да се продаде за най-малко 30 хил. USD и вероятно за повече от 50 хил. USD. В различни периоди Смит е работил във Филадельфия и Балтимор, където е живял По. Това е единственият портрет на По, който го показва по време на работа.

Философия
Конфуций измества „Аватар“

Властите в Пекин спират излъчването на двуизмерната версия на „Аватар“ в кината от събота. Триизмерната и 3D версията на филма обаче ще продължат да бъдат показвани и през февруари. Реше-

нието цели да се ограничи конкуренцията и да се даде рамо на местните продукции, като например финансираните от държавата филм за древния философ Конфуций, който тръгва по кината тази седмица. От 12 януари, когато започна излъчването, продажбите на билети за „Аватар“ в Китай вече стигнаха 300 млн. юана (44.1 млн. USD).

